СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК Х[illegible]В. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ЖОВТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 16, 1986 No. 198. VOL. XCIII.

ГАР[illegible]ИЙ ПРОЄКТ НАБИРАЄ КОНКРЕТНИХ ФОРМ

Сидять (зліва): В. Баранецький, д-р С. Ворох, проф. О. Пріцак, Д. Кордуба; стоять (зліва): А. Пришляк, Б. Робак, проф. М. Лабунька, В. Ворох, І. Хамуляк, Я. Бігун.

Освітлив інж. Д. Кордуба

Ню Йорк (ІЯХ). — Тут в приміщеннях будинку НТШ відбулися чергові наради членів Ділового Комітету для наукового відзначення 1000-ліття Хрищення України — Гарвардський Проєкт. Присутнім був теж директор УНІГУ та проєктодавець Гарвардського Проєкту проф. Омелян Пріцак, який подав присутнім найважливіші дані в здійсненні проєкту під сучасну пору.

Праця для підготови видання корпусу досекулярної творчости посувається систематично вперед. Поважна частина праць над 40 томами є вже пророблена, при чому перших чотири томи вже здано до друку. Праця проводиться дальше над дев'ятьма томами, тобто разом 13, для яких уже є фундатори, що вплатили по 25,000 дол. значить покриття коштів їх вже забезпечене. Відповідальними за здійснення цієї частини Гавардського Проєкту є біля 30 професорів й науковців.

Енциклопедичний тритомовий збірник приготовляється інтенсивно. Перший том повинен бути зданий до друку в 1987 році. Автори поодиноких статтей у великій мірі вже підібрані і повинні продовжувати свої праці.

Міжнародна наукова конференція, яка має відбутися в квітні 1988 року і яку мають приготовити професори О. Пріцак, Ігор Шевченко та Мирослав Лабунька, повинна бути зреалізована своєчасно.

Збіркова акція фондів з уваги на потреби плачення науковцям за їхню працю мусить інтенсивно продовжуватися. Досі сума зібраних грошей доходить до 3/4 міл. дол.

Владика Лотоцький відвідає Сан Дієго

Сан Дієго, Каліф. — Владика Іннокентій Лотоцький, ЧСВВ, з Епархії св. Миколая в Чикаго, відсужить Архиєрейську Святу Літургію з нагоди 25-річчя заснування української католицької парафії Матері Божої Неустаючої Помочі, в неділю, 26-го жовтня ц.р., в 10-ій год. ранку.

Бенкет відбудеться в год. 1-ій по полудні в Mariner Club Commissioned Officers' Mess, 32nd Street Naval Station.

Яро Плавюк виставить олії у ґалерії ОМУА

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 19-го жовтня ц.р., тут при 136 Друга авеню, у ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці, відкриє осінній сезон виставка відомого маляра Яро Плавюка, що почнеться о год. 1-ій по полудні. Маляр привезе із собою 30 олійних картин, здебільшого — краєвиди, квіти, натюрморти.

Виставку Яро Плавюка, що триватиме до неділі, 26-го жовтня включно, — у будні дні можна буде оглянути від 6-ої до 8-ої години вечора, а в суботи і неділі від 1-ої години по полудні до 8-ої вечора.

Осередок у Вінніпеґу влаштовує курс трипільської кераміки

Вінніпеґ, Ман. — Осередок Української Культури й Освіти влаштовує 4-тижневий курс трипільської кераміки.

Учасники курсу матимуть нагоду навчитися як приготовляти глину і як виконати на ній трипільський орнамент, джерела якого сягають до доби Неоліту 2,500 — 2,000 до Христа.

Курс відбудеться суботами від год. 1-ої до 4-ої по полудні від 25-го жовтня до 15-го листопада ц.р. при 1423А Гендерсон гайвей.

Оплата курсу, включно з матеріялами, є 50 дол. від особи. За ближчими інформаціями або реєстрацію слід дзвонити до Христини на число телефону: 942-0218

У Англії відбулася Асамблея УММАН

Манчестер, Англія (Інф. УММАН). — Тут у приміщенні Українського Культурного Клюбу СУБ відбулася в суботу, 28-го вересня ц.р., річна Асамблея Української Могилянсько-Мазепської Академії Наук (УММА), присвячена 60-річчю з дня смерти Голови Директорії УНР і Головного Отамана св. п. Симона Петлюри.

Велику репрезентаційну залю клюбу, прикрашену державними й організаційними прапорами з портретом С. Петлюри посередині, виповнила публіка з представників наукового, політичного та громадського і культурного світу. Президію Асамблеї творили члени УММАН: президент її проф. Ярослав Рудницький, голова Інституту Етнології й Фолкльору д-р Олекса Воропай та в. о. секретаря УММАН Д-р Біла, що одночасно була керівником організаційного комітету Асамблеї й влаштувала виставку матеріялів із „Петлюріяни".

Відкриваючи Асамблею в двох мовах, українській та англійській, проф. Яр. Рудницький привітав присутніх, у тому представника Польського наукового інституту з Лондону міністра З. Шкоп'яка, місцевих англомовних приятелів України: А. Каррол, Дж. Лівера, Ф. Мінту, Б. Тетлова; представника грузинського наукового світу д-ра К. Рамішвілі з Брюсселю, д-ра М. Товта з дружиною з Таранто, Італія, та інших. Д-р Біла привітала представників українського організаційного світу Великої Британії й місцевих діячів.

Після вшанування світлої пам'яті С. Петлюри однохвилинною мовчанкою й вставанням із місць полагоджено поточні організаційні справи УММАН: вручено грамоти наукових членів-співробітників д-рові А. Рамішвілі та д-рові М. Товтові, грамоту-поляку УММАН Г. Онисько за щедру пожертву її покійного чоловіка мгра С. Ониська зі завіщання (відібрав О. Бондаренко з Лондону), відмічено двох жертводавців на фундацію С. Петлюри, С. Помелайка та М. Осюка. Наприкінці цієї частини Асамблеї вшановано пам'ять спочилих членів УММАН: проф. д-ра І. Ковальського з Мюнхену, о. д-ра В. Рудницького з Ню Йорку та жертводавця на цілі УММАН мгра С. Ониська з Лондону.

Наукова частина Асамблеї включала: доповіді з модреної „Петлюріяни" і наукові звідомлення з поточних культурно-наукових досягнень української діяспори.

Першу доповідь св. п. М. Ковалського, співробітника С. Петлюри в Парижі, п н. „С. Петлюра й його смерть", знайдену в архіві Є. Оборонова в Ляшіні, Канада, відчитала з машинопису покійного автора Т. Носко-Оборонів.

(Закінчення на стор. 6)

В СССР критично оцінюють висліди розмов в Ісляндії

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС, Міхаїл Ґорбачов повернувся з Ісляндії в Москву, якраз в той час, коли советські засоби масової інформації на всі лади повторяли його слова, сказані ним ще в Рейкявіку, що, мовляв, президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реґен поминув історичну хвилину підписання договору з СССР про редукцію стретегічної нуклеарної зброї, зокрема міжконтинентальних ракет середнього і далекого засягу, через свою Стратегічну оборонну ініціятиву (СДІ).

Очевидно, ці советські засоби інформації не пояснили, що собою представляє СДІ, яка її роля мала б бути в майбутньому і хто вманеврував президента Р. Реґена у ситуацію, у якій він був змушений відмовитись від, як це він сам сказав, повернувшись до Вашінґтону, „поганого договору, але з почуттям безпеки для ЗСА і решти вільного світу".

Виглядає, однак, кажуть акредитовані в Москві західні кореспонденти і деякі дипломати, що советські і американські речники повністю зрозуміли, що сталося в Рейкявіку. Були навіть такі, які дивувалися, що М. Ґорбачов ризикував (може мусів) редукцією нуклеарної зброї, бож плян зменшення стратегічних ракет вже був в деталях опрацьований, задля неіснуючої зброї, чи космічних апаратів, які, покищо уявно, мали б забезпечити в майбутньому Америку перед несподіваною нуклеарною атакою. Дипломати кажуть, що Ґорбачов був достатньо поінформований про становище Р. Реґена і Білого Дому взагалі. Анатолій Добринін колишній довголітній амбасадор СССР до ЗСА, а тепер головний дорадник у справах міжнародної політики при ЦК КПСС, в подробицях знав яким буде становище Р. Реґена, якщо советська сторона піднесе справу Стратегічної оборонної ініціятиви, але не зважаючи на те, її таки підніс советський лідер.

Приватно росіяни, чи зглядно громадяни СССР, висловили незадоволення неуспішним закінченням дводенних розмов, деякі навіть думають, що розмови в Ісляндії можуть погіршити відносини між ЗСА і СССР. Більшість, однак, приймають до вірування слова М. Ґорбачова, що „тільки наївні можуть розброюватись при рівночасному розвитку американської космічної зброї".

Сам М. Ґорбачов не коментував на летовищі і під час привітання його членами Політбюро і Центрального Комітету КПСС ісляндських вислідів. Меншбільш офіційне становище висловив в розмові з кореспондентами речник міністерства закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов, який, однак, на запитання кореспондентів чи переговори будуть продовжуватись в Женеві і на вищому рівні відповів, що правдоподібно так, якщо нічого замітного не трапиться в міжнародній політиці.

Советська телевізія показала тільки виступ М. Ґорбачова в Рейкявіку перед його відлетом до Москви і не цитувала навіть Г. Ґерасімова. Коментатор ТАСС Алєксєй Ґріґорієв заявив, що надію заступило слово „розчарування", але, на його думку, від конфронтації лідерів великодержав і такого можна було сподіватися.

Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що Москві покищо не залежить на роздуванні антиамериканської пропаґанди, бо навіть критику ЗСА Польщею Москва постаралася „приглушити" і пояснила, що редукцію стратегічної зброї все ще можна осягнути у пізніших переговорах.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЗСА І СССР БУДУТЬ ПРОДОВЖУВАТИСЬ

Вашінґтон. — Не зважаючи на фіяско переговорів в Ісляндії між президентом Роналдом Реґеном і советським лідером Міхаїлом Ґорбачовим, обидві сторони висловили думку, що переговори про зменшення стратегічної нуклеарної зброї, зокрема міжконтинентальних ракет далекого і середнього засягу, мусять продовжуватись на базі, яка була устійнена в Рейкявіку.

Очевидно, жадна сторона не вийшла ще з конкретною пропозицією, бо атмосфера з Ісляндії ще якийсь час триватиме і в Москві і у Вашінґтоні, але представники З'єднаних Стейтів Америки і Советського Союзу на переговорах в Женеві вже почали приготовлятися до продовження переговорів у цій самій справі, про яку була мова в Рейкявіку між обидвома лідерами. Голова американської делеґації Мекс Кемпелман заявив кореспондентам, що представники СССР є готові до переговорів і висловлюють оптимістичні надії на позитивне закінчення розмов, тим більше, що багато справ вже були фактично полагоджені, чи радше узгіднені між Р. Реґеном і М. Ґорбачовим і потребують тільки детальнішого, радше технічного обговорення.

У Вашінґтоні, президент Р. Реґен ще раз апелював до Советського Союзу „не оминути доброї нагоди" і продовжувати переговори про редукцію нуклеарної зброї на різних рівнях, включно з черговими зустрічами на вершинах. Без сумніву обидва лідери намагаються представити світові свою точку зору на зменшення нуклеарної зброї, а президент Р. Реґен додатково хоче пояснити, яке велике значення для оборони ЗСА і решти вільного світу має його стратегічна оборонна ініціятива (СДІ), хоч до реалізації тієї оборони, тобто розміщення в стратосфері космічних протиракетних апаратів ще дуже далеко. М. Ґорбачов продовжує вести кампанію проти СДІ, хоч, як останньо поінформували західні засоби масової інформації, Советський Союз вже віддавна веде свої досліди і випробовує свою космічну протиракетну зброю. Крім того він обклав Москву й інші індустріяльні центри та індустрію атомових виробів лазерними апаратами, які є здібні знищити кожний літак, кожну ракету чи інший об'єкт, який появиться у „замкненій зоні".

Також державний секретар ЗСА Джордж Шулц та інші політики переконані, що було б великою шкодою якщо б ЗСА і СССР вважали розмови в Рейкявіку закінченням розмов про розброєння, бо хто знає, — каже він, — чи така нагода трапиться ще в майбутньому.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц прибув у Брюссель, щоб ознайомити своїх колеґ, міністрів закордонних справ країн, що входять в НАТО, з підсумками зустрічі в Рейкявіку між президентом Роналдом Реґеном і советським лідером Міхаїлом Ґорбачовим. Висловивши розчарування, що на переговорах сторони не прийшли до порозуміння, державний секретар заявив однак, що в цілому зустріч можна розглядати як успіх. „З нашої сторони було б нерозумним відмовитися від цієї зустрічі, — сказав Дж. Шулц. — Ще більш нерозумним буде відмова від можливости використати позитивні результати, досягнуті в Рейкявіку. Розуміється, ми маємо намір розвивати цей успіх на женевських переговорах". Першу реакцію союзників ЗСА на результати вершинної зустрічі можна розглядати як доброзичливу. „З точки зору британського уряду, зустріч в Рейкявіку не можна назвати невдалою, — сказав представник міністерства закордонних справ Великобританії Тімоті Рентон. — Це не кінець п'єси, а кінець всього лише одного акту. Від нас залежить, як будуть розвиватися події в наступному акті, який почнеться в Женеві".

„Журавлі" облетіли Ню Йорк — Ню Джерзі

„Хор „Журавлі"

Ню Йорк (В. Л-ць). — В неділю, 12-го жовтня ц.р., тут в місті-великані відбулась видатна подія у мистецькому і духовному житті нашої спільноти. Тут вперше виступив український чоловічий хор з Польщі „Журавлі" і солісти Марія Шуцька, сопрано, і Микола Конах, бас, під диригентурою Романа Реваковича і акомпаньяментом Анни Салій- Туз.

Концерт відбувся при виповненій залі авдиторії Гантер коледжу і, правду кажучи, про цей мистецький пир ми давно мріяли всі, бо про приїзд хору йшла мова вже дуже давно. Громада масово прийшла на концерт. Серед присутніх було багато ,в кожному разі більше як завжди, молодих людей, бо дійсно, була це подія зворушлива, незабутня, а сам концерт був великою мистецькою насолодою, не буденною атракцією, розкриттям духовного багатства українського народу. „Таку подію пережити, де мистецтво пов'язане з душевними емоціями — велике щастя для кожного", — заявив одни із слухачів під час перерви.

Успіх концерту, не тільки в Ню Йорку, але також в інших багатьох громадах, треба в першу чергу завдячувати працьовитости наших земляків з Польщі.

Репертуар віддзеркалював частку нашої історії,

(Закінчення на стор. 6)

В'єтнам продає зброю філіппінським комуністам

Маніля. — Кореспондент газети „Вашінґтон Таймс" Том Брін повідомляє, що філіппінські партизани-комуністи почали купувати у В'єтнаму советські автомати і мають намір тайно перевезти їх в країну.

Ще не так давно філіппінські комуністи відмовлялися приймати фінансову допомогу і зброю від інших країн, заявляючи, що їх рух носить чисто „філіппінський характер" і цілком спирається на власні сили.

Гроші на купівлю продуктів комуністи діставали з допомогою „податків", що їх вони накладали на власників невеликих крамниць і на селян, а зброю здобували в кровопролитних зударах з загонами урядової армії. Однак трофейної зброї бракувало. Як підрахували спеціялісти, 16-тисячна армія філіппінських комуністів має лише 8,000 одиниць стрілецької зброї. Партизани поставили собі за мету довести свій арсенал до 25,000 рушниць і автоматів і, очевидно, прийшли до висновку ,що не зможуть це зробити без чужинецької допомоги.

Є дані, що кошти для купівлі зброї надають Совєтський Союз, японська комуністична партія і В'єтнам, який сам же і продає автомати філіппінським комуністам.

Спочатку філіппінська військова розвідка вважала, що мова йде про американські автомати М-16, однак, за останніми даними, Ганой продає партизанам головним чином советські автомати АК—47.

РОЛЯ ГЕНЕРАЛА Джана К. Сінґлавба в Центральній Америці є тепер предметом зацікавлення багатьох політичних аналітиків, кореспондентів, а навіть письменників, які шукають теми для написання своїх спогадів про Центральну Америку. Поінформовані особи кажуть, що ген. Сінґлавб є свого роду найвищим дорадником для антикомуністичних повстанців в Нікараґуа. Він постарався для них про моральну підтримку серед певної частини американської спільноти, дав їм політичні напрямні, згідно з якими вони повинні поступати, найняв старшинвишкільників, які перетворили повстанців у реґулярні частини підпільної армії, а за зібрані гроші купує для них зброю, амуніцію, військовий виряд й інші потрібні для підпільної боротьби речі.

ПОКЛИКАНА ПРЕЗИДЕНТОМ Філіппін Коразон Акіно спеціяльна 45-членна комісія переглянула, доповнила і одобрила проєкт нової конституції. Комісія відбула 132 сесії, одобрила шестирічну каденцію для президента Акіно, визначила процедуральність затвердження чи відкинення баз для закордонних країн на філіппінській території і передала новий проєк конституції до затвердження. Референдум над конституційними змінами відбудеться в січні наступного року. Нова конституція передбачає обрання 24-членного сенату і 250-членної нижчої палати. Спільно ці дві палати матимуть змогу знести вийнятковий стан, накинений філіппінському народові колишнім президентом Фердінандом Маркосом. В конституції говориться, що після вигасення договору ЗСА і Філіппін в 1991 році, уряд тієї держави не матиме права надавати право закордонним державам на втримування баз на філіппінській території

Жидівський правозахисник дістав мирову нагороду Нобеля

Ню Йорк, Н. Й. — Горожанин цього міста, колишній в'язень нацистських тюрем і кацетів, відданий справі поширення відомостей у світі про жидівський голокост, публіцист, автор і жидівський активіст Елі Візель вранці у вівторок, 14-го жовтня, телефоном до його помешкання був повідомлений про радісну для нього й багатьох його одноплемінників вістку, що норвезький Нобелівський комітет в Осльо признав йому цьогорічну мирову Нобелівську нагороду за його „віру, що сили які борються зі злом у світі, можуть перемогти".

Е. Візель народився 58 років тому в Румунії, а тепер є натуралізованим американським громадянином. Це йому належить широко голосна у світі фраза „жидівський голокост", чим він з успіхом перший окреслив трагедію геноциду шести мільйонів жидів під нацистами, і цю фразу поширив по світі та увів у словники всіх народів.

Е. Візель унікально причинився своїми статтями до того, що з СССР почали масово випускати до ЗСА і до Ізраїля сотні тисяч жидівського населення. Він працює для свого народу невтомно всі ці десятиліття, не пропускаючи нагоди пригадувати керівникам різних держав про страждання жидів під гітлеризмом, і це його, власне, найбільш можна було бачити на телевізійних екранах у ЗСА, коли гаряче він оспорював поїздку президента Роналда Реґена до німецького військового цвинтаря у Бітбурґу. Тоді ж він, наче для задобрення, дістав престижеву Медалю-відзначення від Президента.

Е. Візель є головою Американської меморіяльної ради голокосту і як такий їхатиме наступного тижня до СССР з метою „зустрітися з советськими вченими". Він є на списку професорів Бостонського університету, проживає з дружиною Меріон в Ню Йорку, де вони обоє з радістю і довідалися про 290,000 дол, а насамперед — про саму нагороду, бо тепер, — каже Е. Візель, — до нього „ще більше прислухатимуться, ніж це було досі". Як звичайно в таких випадках буває, нагороджений згадав, що крім жидівської справи він боронитиме також „дітей, що гинуть з голоду у Африці", але в головному він поборюватиме „антисемітизм, расизм і різну фобію" та інші прояви нацизму-фашизму, що є, на його думку, найбільшим злом у світі.

УРЯД З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки дозволить декільком своїм громадянам, які працюють в ділянці міжнародної допомоги голодуючим в Африці, повернутись до Судану і продовжувати свою рятункову акцію людей за посередництвом урядів, які погодилися надіслати більшу кількість допомоги голодуючим. Вашінґтон відтягнув був свій персонал із Судану після того, як невідомий терорист застрелив з пістоля Вілліяма Кокінса, службовця зв'язку в американському консуляті в Хартумі. Політичні спостерігачі відмітили, що між Суданом і ЗСА радше поправились тепер відносини, не зважаючи на те, що великий вплив на суданців має диктатор Лівії полковник Муаммар Каддафі

Проситься не відсилати книжки

Адміністрація Видавництва „Свобода" повідомляє, що висилка книжки „Пам'ятаймо про Вінницю!" пера св. п. ред. Андрія Драгана всім передплатникам щоденника „Свобода" закінчилась.

Адміністрація просить, щоб особи, які не зацікавлені цією книжкою, не повертали її до адміністрації, бо це обтяжує її ще додатковими поштовими коштами, а натомість передали книжку „Пам'ятаймо про Вінницю!" іншим особам, зокрема тим, які не є передплатниками „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $ .0.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Книжка Роберта Конквеста велика політична подія

Слухаючи в четвер, 9-го жовтня ц.р., в Українському Інституті Америки в Ню Йорку промову проф. Роберта Конквеста і перечитуючи напротязі наступних двох днів його англомовну працю „Жнива смутку — совєтська колективізація і голод, як терор", — пригадувалися деякі неписані закони історії. Належить до них правда, що ніяка брехня і ніякий великий злочин не може скритися назавжди, — вони скорше чи пізніше вийдуть наверх. Далі: несподіванка є реальним чинником і в житті окремої людини і тим паче в політиці. І ніколи невідомо, чи якась на око звичайна собі подія не стане зворотним пунктом, від якого розпічнеться нова епоха.

Книжка Роберта Конквеста „Жнива смутку", присвячена детальному обговоренню плянованого і систематично з усією брутальністю переведеного штучного голоду в Україні в 1932-33 роках — але це не тільки „ще одна книжка". Д-р Конквест з гіркотою говорить про „ґеп" — про прогалину, яка існує у світовій історичній науці і про прогалину, яка існує між загалом американського суспільства та зовнішнім світом. Зокрема він говорив про „невірогідну наївність" американського громадянства, включно з найвищими державно-політичними чинниками. Очевидно, одно і друге стосувалося відношення до України й українського народу. Невірогідну наївність проявляють і тепер деякі — не всі — члени американського Уряду та законодатних палат. І все ще існує жалюгідна прірва між знанням найширших кіл американського суспільства про те, що діється у широкому світі, та тією дійсністю, яка стосується також Америки й американського народу. По нинішній день керівні кола американської державно-політичної верхівки та ще більше американське суспільство не здають собі справи, що совєтська імперія здвигнена кривавими підбоями і зберігана військово-поліційним апаратом втримується тільки тому, що Захід і зокрема Америка не розуміють, що поярмлені Москвою народи — це найбільший союзник Америки, які тому повинні би втішатися її реальною увагою і опікою, ані ж деклямації про права людини.

Книжка Роберта Конквеста — величавий твір. Автор — тісно пов'язаний з Інститутом ім. Гувера при Стенфордському університеті. Ініціятиву до цієї книжки й найбільше джерельного матеріялу дав Український Науковий Інститут Гарвардського Університету. Гарвардський університет ручається за правдивість усього того, що сказано у цій книжці — про злочин, що його доконано в 30-их роках XX сторіччя, дармащо той злочин радше належав би до епохи Джінґісхана чи Атиллі-бича Божого. Роберт Конквест кількакратно підкреслив, що совєтський уряд та контрольований ним інформаційно-пропаґандивний апарат по нинішній день не признає, що взагалі в 30-их роках був в Україні штучний голод, який забрав більше жертв, аніж Перша світова війна. Так само совєтський уряд і його інформаційний апарат включно з „Большою енциклопедією" та „Українською Радянською Енциклопедією" не признаються до злочину вистріляння кругло 5,000 польських старшин у Катинському лісі, ані до масових розстрілів і похоронення жертв масового терору у Вінниці.

Одна книжка Конквеста, хоч яка вона автоpитетна й визнана негайно американською критикою, як „ревеляція", не всилі заповнити згаданої прогалини, ані не вилікує тієї невірогідної наївности, яка стала вже — від Вудро Вілсона з його 14 пунктами і від Ялтинської конференції Ф.Д. Рузвелта нещастям Америки. Але вона може стати поштовхом до дальших студій по лінії пошуків за правдою, а не по лінії замовчування і замазування правди в ім'я короткотривалих псевдоуспіхів детанту. І тому книжка Роберта Конквеста не є ще одним томом на полицях бібліотек, а великою політичною подією, що її наслідків сьогодні ще трудно передбачити.

Книжка Роберта Конквеста і його виступ в Українському Інституті Америки з приводу появи цієї книжки мають стільки аспектів, що годі з'ясувати їх в одній газетній статті. Це такий глибокий науковий твір з такою історично-політичною вагомістю, що й неможливо було б написати рецензію розміром двох-трьох сторінок машинопису. Можна тільки обмежитись до висловлення великої вдячности тому дослідникові і всім тим, які причинилися до появи тієї книжки — між ними Український Народний Союз — і можна висловити надію, що це буде той камінчик, який зрушить лявіну.

Микола Бараболяк

ПІДЕ ҐОРБАЧОВ СЛІДАМИ ДЕНҐ ШІАОПІНҐА?

II.

Від чого зачав Денґ Шіаопінґ відворот від марксо-ленінської доктрини, впроваджуючи в життя ідею своїх „чотирьох модернізацій"? Від реконструкції партійного й адміністративного апарату. Не було це легке завдання. Тоталітаризм був і є глибоко вкорінений у психіку китайця. Після віків життя під авторитарними імператорами, революція 1911 року не вспіла і не зуміла хоч би започаткувати посів демократії. Під Чіянг Кай-Шеком прийшла також тоталітарна неволя як і під імператорами. І Мао Зедонґ не приніс народові свободи. Особливо часи „культурної революції" вбили в народі всяку духовість. Мао був іконою, яку знести з престолів було навіть небезпечно. А від того саме Денґ зачав. Треба було надати нову інтерпретацію „Думкам Мао", щоб задержати тяглість революції і її леґітимність а все ж таки зробити нову „революцію". Це зроблено в „Резолюції щодо деяких питань в історії нашої партії від часу оснування Китайської Народної Республіки" — 1981 року. В цій резолюції сказано, що Мао був величним лідером, але не так досконалим головою держави, який в пізніх 1950 роках допустивсь серйозних і повторних „помилок", ставши феодальним володарем. У тому документі виявлено виразно ідею нового політичного проводу Китаю зліквідувати систему культу особи і завести колективну систему влади.

Із цією інтенцією цілево розпорошено владу між верховні інституції і проводи тих інституцій. До тієї пори вся влада в Китаї концентрувалась у руках голови партії, яким був неодмінно Мао. Навіть цей титул скасовано, щоб не було в тому традиції, а титулярним лідером КПК став генеральний секретар, (в Китаї не існувала позиція генерального секретаря як у СССР). Нині влада є розділена між Політбюром і його Постійним комітетом, секретаріятом і Радою держави (це наче Рада міністрів Совєтського Союзу), та різними іншими верховними інституціями. Найбільш впливовими між ними є пост голови Центральної військової комісії, президент держави, голова Постійного комітету „Національного народного конґресу", і врешті Центральний дорадчий комітет, який складається із колишніх „стейтменів". Словом у новій політичній системі є багато „головачів", але тільки один голова — Денґ! Очевидно і в Китаї, як і в СССР, було і є багато претендентів на лідерство. Та Денґ вийшов наверх не тому, що маніпуляціями і застрашуваннями як у СССР виелімінував інших кандидатів; він узяв верх, бо виявивсь насправді найбільш тямущим лідером і зумів переконати інших, що його шлях витягнути Китай із біди, у яку завів його доктринер Мао, таки найкращий і єдиний. Його оружжям була отже персвазія. Інші кандидати на лідерів теж зрозуміли, що ця, нині 82-річна людина, не має якихсь особистих амбіцій на владу, а він таки справжній патріот й ідейний. В державній і партійній ієрархії він займає на око незамітний пост голови Центральної військової комісії. Отже партія веде нині в Китаї і ґенсек, як у совєтах. Але це пост досить важливий, бо в його руках найвище керівництво 4,000,000 армією, а армія має в Китаї незаплямлену опінію. І коли б хто наважився робити бешкет, це рам'я державної системи привело б його до порядку. Але на таке не заноситься, бо популярність Денґа на вершинах-вершин! У Китаї заведено справжнє колективне лідерство.

Ґорбачов глузує з Денґа, кпить собі з його реформ, закидає йому „зраду" марксизму-ленінізму. Але дійсність, корисність й успішність реформ Денґа навіть Москві важко заперечити, бо успіхи його політики — незаперечні. Не готується Ґорбачов нищечком піти його слідами? Ґорбачов теж говорить про „реформи" совєтської господарської системи. Натякає на те, що зміни мусять бути „основні". На мою думку, Ґорбачов насправді готується до дуже основних змін у совєтській системі навіть коштом деякої лібералізації системи. Маючи перед собою чвертьсторіччя „панування" у СССР, він напевно має розуміння у чому корінь лиха, що Совєтський Союз хоч набув статус політичної і мілітарної великопотуги у світі нарівні з ЗСА, пасе задніх з Америкою і доти буде, доки економіку країни буде путати тоталітарне доктринерство і доки не дати силам вільного ринку і духові підприємчивости людини — дещо хоч волі. Він тямить, що впарі з економічною підприємчивістю мусить ширитись і дух політичної свободи, але це ціна, яку система мусить заплатити. Людина може деякий час жити у неволі духа, але у цьому XX сторіччі на довшу мету — це нестерпне. Ґорбачов напевно дуже уважно слідкує за тим, що твориться у Мадярщині, Польщі, та інших сателітських країнах, але головно вивчає китайський казус. Що головно на перешкоді його можливим інтенціям? Сервілістичний характер москаля, який звик „слушать і не разсуждать". Етос китайського народу сприємливий на персвазію і зміни. А головне китайці в масі (Тибет і Монголія не вирішальний виймок) це нація однорідна, як японці, не мають імперіялістичних настанов, як москалі. Ситуацію у Росії комплікує те, що навіть економічна децентралізація виставляє на небезпеку існування імперії.

Годі збагнути кудою Ґорбачов поведе Совєтський Союз. Можливо теж, що він вважає, що радикальна зміна в економіці совєтів конечна та й що доктринерство загнало СССР задалеко під „дурного хату"? Таку можливість у зміні совєтської системи ми повинні взяти до уваги і готуватись до того, як би нам на такий хід подій реаґувати.

Іван Базарко

У Свято Покрови — Свято УПА

„У нинішній святковий день УПА гордо погляньте в минуле п'ять років і з пошаною спом'яніть усіх, що посвятою свого життя викували цю нову добу. У нинішній святковий день УПА з гордим чолом дивіться в майбутнє, що завершить нові Визвольні Змагання — перемогою".

— Слова І святкового наказу Головного Командира УПА генерала Тараса Чупринки надруковані в підпільному журналі „Літопис УПА" жовтень 1947 рік. Від цього наказу, яким визначено день 14-го жовтня, день Свята Покрови Пресвятої Богородиці — Свято УПА, проминуло 39 літ. Козацьке свято Покрови — стало святом УПА. Воно уже увійшло в традицію відзначування рік у рік у цей день воїнів УПА, що впали на полі слави разом зі своїм командиром ген. Тарасом Чупринкою.

І в цьому році, виконуючи постанови Головного Командира УПА генерала Тараса Чупринки — з пошаною спом'янім усіх, що з посвятою свого життя викували цю нову добу. Вшануймо поляглих героїв української революції, що впали в боротьбі з московсько-большевицьким окупантом, а між ними вшануймо дві особи, які входили до складу найближчого оточення генерала Романа Шухевича — Катерину Зарицьку, замужню за Михайлом Сорокою і Василя Підгородецького. Катерину Зарицьку арештовано у вересні 1947 року і засуджено на 25 років тюремного ув'язнення, а Василя Підгородецького заарештовано в 1951 році і також засуджено на 25 років тюрми. Катерина Зарицька померла 29-го серпня ц.р. у Західній Україні у Волочиськах над Збручем і похована у Львові. Вона була членом ОУН з 1930 року і належала до дівочого розвідувального відділу ОУН у Львові. Підсудна на процесах українських націоналістів т. зв. Варшавському процесі Степана Бандери і товаришів, що тривав від 18-го листопада 1935 року до 13-го січня 1936 року, засуджено її на п'ять років тюрми. Вийшовши з тюрми по розвалі Польщі в 1939 році, вийшла заміж за Михайла Сороку. Совєтська влада не була ліпша за польську, бо вже в березні 1940 року вона була знову арештована за приналежність до ОУН. Совєтсько-німецька війна уможливила їй вийти на короткий час на волю. В тому часі мала різні організаційні пости в ОУН та очолила Український Червоний Хрест, щоби нести допомогу арештованим. У збройній сутичці з відділами НКВД у 1947 році попала в руки російських окупантів та була засуджена на 25 років тюрми. Кару відбувала в різних тюрмах і таборах Сибіру, щоб врешті по 21 роках тяжкого тюремного життя докінчення чотирилітнього присуду каралася в карному таборі в Мордовії.

Навівши цю суху хроніку життя жінки-героїні, не хочеться вірити, що є в людини стільки сили, щоб фізично витримати холод і голод, тюремні карцери і ізолятори. До цеї героїні відносяться слова Т. Шевченка „Караюсь, мучусь, але не каюсь". З цих часів заховався лист Надії Світличної з 10-го грудня 1976 року — писаний Центральному Комітетові КПСС. З нього цитуємо місце, що відноситься до подружжя Катерини і Михайла Сороки. Н. Світлична пише: „Мені пощастило. Я дістала тільки 4 роки таборів суворого режиму. Михайло ж Сорока, що відбув там близько 30 років не побачив своїх онуків, помер в неволі (16 червня 1971 року на 28 році увязнення). Його дружині Катерині Зарицькій, яка добувала 25-річний строк не дали попро щатись навіть з мертвим чоловіком, поховали гірше ніж собаку. З біркою-номером на нозі і під конвоєм. Про нього не скажеш словами „Чеккеріні, — помилуваний смертю". Катерина Зарицька-Сорока померла та житиме в пам'яті народу.

Самвидавні видання подають деякі дані про долю політв'язня Василя Підгородецького. Подаємо за „Християнським Голосом": Він народився 1926 року. В сорокових роках був у лавах УПА в районі Сколього, звідки перейшов до Штабу Гол. Командира УПА — ген. Т. Чупринки. В збройній сутичці з військами НКВД в 1951 році попав у полон, був засуджений на 25 років тюрми. Покарання відбув в тайшетських таборах і в таборах пермської области. В 1955 році Підгородецький був одним із організаторів повстання в'язнів за що його додатково покарали п'ятьома роками в'язниці. Зберігається також документ з переслухань з 1979 року. Агенти КҐБ вимагали від нього покаянної заяви, обіцюючи за це звільнення з табору. Коли він опирався капітан Уширо сказав. — Ну, що тобі дати, щоби ти зробив це? — Україну — відповів він йому. В цій короткій відповіді є його переконання — є його національне вірую за яке він страждав у таборах Сибіру, як і тисячі таких, як він. Ця коротка відповідь нагадує нам ширший літературний нарис „Сини" Василя Стефаника. Там читаємо: „Послідний раз прийшов Андрій: він був у мене вчений. Тату — каже — тепер ідемо воюва-

(Закінчення на стор. 6)

Омелян М. Тишовницький

ЧОМУ НАШІ ЦЕРКВИ ПУСТІЮТЬ І ЯК ЦЕ СПИНИТИ?

На першу частину того питання є вже частинна відповідь у статті д-ра Миколи Бараболяка п. з. „Конечна синтеза" в українському католицькому місячнику „Світло" за липень-серпень 1986 року. Автор цієї статті подав тільки деякі причини, чому наші церкви пустіють, але не подав причини, яка, на мою думку, є найважливішою і найгрізнішою не тільки для наших Церков, але теж для цілого нашого народу, так в діяспорі, як і під московською кормигою. Отже зголошуюся до дискусії, але тільки відносно причини, що її автор пропустив, подаючи причини пустіння наших церков. Ця причина — це велике число мішаних одружень нашої молоді. На цю тему є вже зібрані сотки статтей, листів, звернень, постанов і т.п., документів різних авторів, що я їх видав в чотирьох різних збірках, які мають разом 1,409 сторінок і які є в українських прилюдних бібліотеках, архівах, музеях, університетах в усіх країнах вільного світу. З тих чотирьох збірок хочу тепер подати лиш чотири найважливіші документи, які можуть і повинні б придатися усім тим, що будуть працювати над синтезою, про яку д-р Бараболяк написав при кінці своєї статті „Конечна синтеза" дослівно так: „Синтеза така конечна — інакше котимось удолину". А я додам від себе: Як не стримаємо масовости мішаних одружень нашої молоді і то якнайскорше та найуспішніше, то напевно „покотимось удолину" і то у відносно короткому часі, не більше як кількадесят літ, що можна видіти із статистичних чисел останніх переписів населення в ЗСА і Канаді.

Перший і найважливіший з вищезгаданих чотирьох документів, які я хочу ось тут подати, є Святе Письмо Старий Завіт, яке не кількадесят, але 2,000 літ рятувало жидів, розсіяних серед інших народів по цілій земній кулі і обов'язує нас, християн так само, як і жидів, як подано у Новому Завіті Святого Письма, у Матея 5:17 і 5:18. Отже чому нам не користати з того 2,000-літнього досвіду? Місця у Святому Письмі, які відносяться до мішаних одружень є: Буття 24: 1-67, Второзаконня 7-3, Езра 9:12, Несмія 13:23-26, Товит 4:12-13. Не можу тут переписувати текстів вищеподаних місць, бо кожний правдивий християнин у вільному світі має Святе Письмо, а як не має, то повинен купити собі Святе Письмо в тій мові, яку він, чи вона, найкраще знає і в ній молиться, щоб його читати і згідно з його законами жити та відповідно поступати.

Натомість інші вищезгадані три документи — це докладні відбитки з оригіналів без ніяких змін, чи додатків або пропущень. Пригадую про них тому, що багато з нас ніколи їх не бачило й не читало, а два документи вже досить старі: ч. 2 з 1970 року, ч. 4 з 1973 року. Документ ч. 3 підписали досі тільки Владики Іван Прашко і Платон Корниляк. Молімся, щоб Господь Бог надхнув усіх інших наших Владик, щоб вони пішли слідами вищеназваних двох Владик. В документі ч. 4 нема нової адреси „Мети", яку подаю: „Мета", 700 Cedar Road, Philadelphia, Pa. 19111.

Оця стаття крім нормальної появи в нашому часописі вийшла одночасно ще й окремо, як летючка на обох сторінках одної картки, щоб нашим читачам було легко відбити собі довільну кількість цієї летючки для роздачі і розіслання своїм знайомим, бо справа, порушена в оцій статті, це справа бути чи не бути нашому народові, якому через масовість мішаних одружень грозить віровизнанева і етнічна заглада. І у відносно дуже короткому часі, як ми усі не припинемо тієї масовости.

А наших лінґвістів просимо постаратися, щоб крім тих летючок українською мовою, появилися і розсилалися ті самі летючки такою мовою, якою говорять, читають, пишуть і моляться ті наші люди, які української мови вже не знають.

Ганна Черінь

КРАЇНА МІЛЬЙОНЕРІВ

III.

Що ж робити в Токіо, як краще використати короткий день? Їздили в Ґінзу, центр крамниць, театрів, ресторанів і забав. Нічого не купили, бо дуже дорого. Спинилися на каву і вибрали собі два шматочки торта. Як же ми здивувалися, коли довідались що це німецький торт, імпортований із Баварії в Ґінзі є і традиційний Кабукі театр, що вражає своїми яскравими декораціями й костюмами. Колись акторами були тільки дівчата, пізніше — тільки хлопці. Ролі жінок і дівчат грають також чоловіки. Така зміна сталася тому, що в V-VI сторіччі жінки, що до цього часу були рівні з чоловіками, під впливом китайської культури були знижені на статус рабині. Тільки тепер жінки знову відзискали свою гідність, і хоч чоловікам було тяжко до цього звикати, вони стали триматися хати, ділити обов'язки виховання дітей і навіть допомагати в хатній роботі. Але ці зміни не заторкнули театр Кабукі.

Ми відвідали Мейжі-храм святиню релігії Шинто. Спочатку в Японії панував буддизм, запозичений із Китаю, котрий у свою черґу, прийняв його з Індії. В ранньофеодальнім періоді виникла ще одна релігія — шинтоїзм (від слова „шинто" — „шлях богів". Основа шинтоїзму — пантеїзм. Головна богиня цього культу — Аматерасу, богиня сонця, а імператор вважався її сином, отже, імператор Мейжі став сином божим. Кількість буддистів і шинтоїстів майже однакова, і ці дві релігії абсолютно льояльні одна до одної. Проходячи повз храми шинто, буддисти молитовно складають руки, а шинтоїсти кланяються й ляскають в долоні біля буддистської святині. Можна належати й до обох віровизнань, і багато хто так і робить. Молодь більше схиляється до шинтоїзму, а старші тримаються буддизму. Тому то в храмах шинто більш відбуваються одруження й „христини" (посвячення дитини) і одруження, а буддисти більш похоронники, але досить веселі. Чого, справді, ридати, коли людина просто переселяється в інший світ? Туди їй і дорога! Сайонара! Святкують тут навіть похорони ляльок. Раз на рік зносять діти свої старі ляльки, і їх урочисто спалюють. Через те, що японці двовірні, всіх віруючих нараховується офіційно понад 200 мільйонів — вдвоє більше, ніж ціле населення!

— У мене в лівій кишені шинто, а в правій буддизм! — заявив Сато. — Спочатку я був шинтоїстом, але мені вже за сорок, отож час переходити на буддизм і складати гроші на нове ім'я.

У парку навколо храму шинто старі, 60-літні дерева. Характерні для шинто ворота — два стовпи і перекладина зверху, як гігантський меч самураїв.

Перед вівтарем в лінію стоять вірні. Бабця тримає дитину в рожевім убранні, коло неї молоді мама і тато і ближча родина. Молодий священик і шинто-діва провадять церемонію освячення немовляти. Священик махає білим паперовим батіжком, а шинто-діва гатить молотом у гонґ.

За сто єн я купила якесь ворожіння — поетичний афоризм. Тут же його треба спалити на священному вогні, і може твої бажання здійсняться, принаймні, хоч частинно.

Ніхто нікого в релігію не заганяє, але той хто не дуже щиро вірить, в наступнім житті може народитися слимаком або червяком — а хто б же такого собі бажав?!

Імператорський палац оточений високим муром, занадто масивним як на японську крилату архітектуру. Але це ще з февдальних часів, коли будували палаци, як фортеці. Коло головного будинку є палац для гостей, де скоро мала відбутися на вершинах конференція в справах економіки. Не дивлячись на спокій і порядок у Японії, знаходяться радикали, що їм ця зустріч небажана, і вони завзято протестують. Поліція нервується і стоїть насторожі. Над будинком уряду два прапори, — це означає, що парлямент — Дает — працює. Вхід до палацу імператора, звичайно, закритий. Але двічі на рік — на Новий Рік і в день народження імператора — люди можуть ввійти до палацу й побажати імператорові щастя.

Токіо знаходиться біля затоки того ж імени, і за часів шоґанів з затоки міста було проведено багато каналів. Не було тоді авт чи потягів, тому човнами доїжджати до самого палацу було зручно. Коли канали стали непотрібні, їх засипали. І Токіо перестало бути далекосхідньою Венецією.

Другого дня ми поїхали в зоопарк Уено, улюблене місце мешканців міста Токіо. Японці не тільки люблять, а й шанують своїх дітей. Кожна сім'я має лише одну або дві дитини, не з примусу, а добровільно. Хочуть дати дитині добру основу для розвитку й освіти. А крім того, минулися ті часи, коли японки були приречені на безвихідне сидіння з дітьми вдома. Тепер японки хочуть і подорожувати, і до театру піти, й до ресторану, та й на працю піти непогано, — заробити дуже корисні в житті гроші. Вже ви не побачите на вулиці жінок, одягнених у кімоно, з високими тяжкими зачісками. Модерні японки ходять залюбки в джінсах або в суконках останньої паризької моди, з коротко підрізаним волоссям. Їх лискуче, масивне чорносинє волосся дуже добре виглядає в гладеньких зачісках з гривками.

У ці дні не було школи, і батьки з малими дітьми лявіною пливли до зоопарку. Не треба було питатися дороги до парку — просто йди вслід за дітьми! Вслід за дітьми ми пішли до підземки. Коли відходить потяг на станції дають сиґнал ніжним арпеджіє. Хоч було тісненько обійшлось без запихання. Скоро діти стали висипатися з потягу — і ми за ними. В морі дітей ми просунулися алеями зоопарку, стараючись з-поза дітей побачити японських звірів. Більш ніж дивитися на звірів, треба було вважати, щоб не наступити на якесь маля. Були тут пави, журавлі, тигри, китайські леопарди, леви і — звичайно — панда Гуан-Гуан. Панда цей, як і інші панди — розчарування. Пандам дає якусь насолоду повертатися до людей задком, який у них і не дуже акуратний. Був гарячий день, і пандам було скрутно в їх мальовничих кожушках, тож вони ховалися в глибину печери. Був там ще й маленький звірик, що називався „Менший Панда", але він більш був схожий на ракуна, аніж на панду. Загалом, треба сказати, звірі мають в Японії більше площі ніж люди. Площу тут міряють на татамі (мати з рижової соломи). — Татамі 6x6 ступнів називаються цубо. Цю міру вживають при будуванні офіційно. Велика (?) кімната переважно має розмір 6 татамі, а малі 4 і пів.

Діти захотіли їсти. Дорослі купують їм те, що в нас (та напевно і в них) називається „джанк фуд", діти їдять і цю їжу патичками. Діти пречудові: спокійні, веселі, чемні (ані одне не плакало) і рожевощокі. Їхні рум'янці особливі — яскраво-рожевий кругляччок на кожній щічці. Я думаю, що то намальовано, хоч коли я спитала Аґнес, вона відповіла, що рум'янці природні. За дітьми й звірят не видно! Пішли ми туди, де немає дітей — до музеїв. В Національний Музей Токіо треба брати окремий квиток. На касі напис

(Закінчення на стор. 6)

КООПЕРАТИВНА ТРИБУНА

ЖОВТЕНЬ 1986
ч. 1

Видає: ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ (ЦУКА)
2857 West Chicago Street, Chicago, Illinois 60622
Редагує: ТАМАРА ДЕНИСЕНКО

ПІЗНАЙМО УКРАЇНСЬКУ КРЕДИТОВУ КООПЕРАЦІЮ

Видаючи „Кооперативну Трибуну“ Централя Українських Кооператив Америки бажає більш обширно познайомити громаду із засадами, діяльністю та користями одної виємкової ділянки українського організованого життя, а це з кооперацією, а особливо, з українськими кредитовими спілками Америки.

На цих сторінках насвітлюватиметься кооперативна ідея, діяльність, успіхи та услуги поодиноких „кредитівок“, які працюють не лиш для добра членів, але також для громади і котрі існують на підставі „взаємодопомоги“.

Перше число виходить з нагоди „Тижня Міжнародного Кооперативного Руху“, і ми закликаємо Вас поцікавитись кредитовою спілкою у Вашій місцевості. Відвідайте її, познайомтесь із її працівниками й управою. Пізнайте її користі та услуги. Розпитайте про її фінансову діяльність — про ощадність і позички і яку ролю Ваша кредитівка відіграє в громаді.

Але, найголовніше для Вашого добробуту та добробуту громади — ставайте активними членами „Вашої“ кредитівки, і впишіть всю свою родину.

Пам'ятайте, що тільки у рідній, кооперативній фінансовій установі, Ви є співвласниками його майна, Ви маєте право голосу, і Ви є Важна Особа.

Тамара Денисенко
Редактор
„Кооперативної Думки“
УКСпілки м. Рочестер

ПІЗНАЙМО САМІ СЕБЕ

Рада Директорів
Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ в Нью Йорку
Сидять: д-р І. Флис—секретар, д-р І. Сєрант—скарбник, адв. Р. Гуглевич—президент, І. Винник—заст. президента, Я. Оберишин—управитель. Стоять: М. Ганущак—реф. членства, інж. О. Ґлют—реф. позичок і д-р. Б. Кекіш—реф. інвестицій.

Пригляньмося ближче нашим кооперативним надбанням. За останніх 35 літ ми зуміли по більших містах Америки зорганізувати кредитові кооперативи, котрі популярно називають „кредитівками“, одну харчеву крамницю, відпочинкову оселю і видавничу кооперативу. Це все почалося без „закладового капіталу“, а при ідейній настанові малої групи людей, котрі поставили за гасло: „допомога один другому“.

До сьогодні ми придбали 60 тисяч членів та понад 400 міл. дол. капіталу. На підставі статистичних даних в Америці живе біля 700,000 українців з чого лише около 8% є нашими членами. Чому? Думаю, що замало про нас знають, бо може ми замало про себе говоримо. Хіба, що не має ані одної особи, котра не бажала б для себе добра?.

Поперше кредитівки є кооперативами і всі її члени є власниками даної кооперативи. Це велика річ. Бути власником значиться бути незалежним. Будучи членом кредитівки, кожний має змогу і право вибирати управу, назначувати висоту дивіденди, одним словом господарити своїми власними грішми.

Всі кооперативи є стейтово або державно чартеровані, то значиться державою контрольовані. Всі вони мають державне забезпечення до 100,000 дол. на кожного члена та багато інших услуг, котрі приписується банкам і щадницям.

Чому в нас тільки 60,000 членів? Мабуть з двох причин: 1. родинна таємниця, щоби „сусід не знав, що я маю“, і 2. взаємнодовір'я. Ані в однім ані другім випадку не має оправдання тому, що в першому членам у проводі є строго заборонено говорити про індивідуальні конта, а в другому нас виручає держава, котра ґарантує наші вклади.

По наших кредитівках відчувається брак молодшого покоління. На жаль, чомусь ходить версія, що кредитівки нічого не платять, „старі засіли і молодих не впускають“. Це теж не згідне з фактами. Кілька молодих, що працює тепер краще заробляють, як на подібних становищах у других. Старші власне противно тішаться і радіють молодими. Може назвім це інакше. Не має відповідної комунікації.

Наша Управа Централі Українських Кооператив Америки поставила собі за завдання старатися шукати доріг посилити наше членство через українські церкви, організації, зокрема молодечі, українську пресу, радіо, та всі інші середники комунікації, бо це чи не найважливіше завдання.

Дмитро Григорчук
Голова Управи ЦУКА

ДО ДОБРА І КРАСИ

Рідко коли на сторінки української преси попадають статті на господарсько-економічні теми, а в тому і на кооперативні, дарма, що живемо в країні де саме капітал є тією розгоновою силою, що створює передумови праці, заробітку і добробуту.

Між авторами, що пишуть на ці теми, зокрема на теми нашої кооперації, чути позитивні голоси, які інтерпретуючи деякі явища з кооперативного життя, стверджують певні істини, що собою уявляє наша кредитова кооперація та які її досягнення. З вдячністю треба згадати пп. Івана Кедрина, Мирослава Семчишина, Юрія Р. Рибака, Андрія Качора, Михайла Кучера, Олексія Пошиваника, Ореста Городиського, Маріяна Коця, Ірену Камінську і других, які в нашій щоденній пресі докладають цеголку до розбудови українського кооперативного руху.

Наша кооперація все ще є замало знана серед українського суспільства. Вона недостатньо реклямується, а як і робить рекляму то замало підкреслює економічні користі для своїх, користі яких не дають інші фінансові установи, як приміром життєве забезпечення ощадностей і позичок, безкоштовні студентські позички, мінімальні адміністраційні оплати, загально корисні і дешеві услуги і т. п. Звичайно подаються реклями навіть взяті у ширшому обсязі в льокальній кооперативній пресі, як „Наш Світ“ (Нью Йорк), „Кооперативна Думка“ (Рочестер), „Кооперативний Голос“ (Чікаго), і. т. п. Ця преса доходить тільки до членів, а не до ширшого громадянства. І тому, як одно із основних завдань правління Централі Українських Кооператив Америки взяло на себе обов'язок відновити з 1972 року кооперативну сторінку у „Свободі“, яку член екзекутиви, пані Тамара Денисенко, із своїми кваліфікаціями і редакторським знанням, яке виявила в редагуванні „Кооперативної Думки“, не відмовилася взяти на себе цей важливий обов'язок редактора кооперативної сторінки в нашому щоденнику „Свобода“.

При цьому годиться відтворити основні факти розвитку українського кооперативного руху в діяспорі, а зокрема в ЗСА, а саме:

Після-воєнні поселенці вийшли з України тому 40 літ. Вони перенесли з України культуру, стиль громадського і політичного життя. У цьому короткому промижутку часу в поселенні наша церква, культура, наука, молодечі організації, наша економія здобули великі осяги. Ми дійшли до поважної кількости в тисячах наших професіоналістів: лікарів, інженерів, економістів, правників та купців і промисловців. А наша економіка, її кооперативний сектор, має специфічне призначення в розвитку українського господарства в допомозі нашій церкві і нашій культурі.

В ЗСА українські кредитові кооперативи є єдиними, які організуються за національною признакою. Це відкриває їм особливе місце в рамах цілого кооперативного руху на американському континенті. Працю наших кооператив треба розглядати під аспектом господарським, фінансовим і громадським.

Потенційною базою українського кооперативного руху є український елемент, який згідно з правними вимогами є єдино управнений творити членство наших кредитівок. Тому українська кооперація подібно, як і українська церква залишається і дійсно власністю тільки української спільноти.

Спираючись на таких основних принципах українського кооперативного руху треба ствердити актуальність і вийняткову важливість довести до свідомості нашій спільноті про значення української кооперації, як матеріяльної бази нашого національного існування.

Омелян Плешкевич
Голова Світової
Кооперативної Ради

В КООПЕРАЦІЇ ПОТРІБНО ІДЕЙНИХ КООПЕРАТОРІВ

Помиляється той, що думає немов би заряджування кооперативною установою має такі самі завдання і цілі, як керування приватним підприємством, себто змагатись за всяку ціну, щоб господарка була успішна, і підприємство скоро зростало і процвітало, даючи власникам якнайскорше і якнайбільше зисків.

Знаємо ж, що приватне підприємство має в першу чергу економічну мету, зиск власника-підприємця або власників, якщо це спілка. Знаємо також, що в приватнім підприємстві спільник має до підприємства стільки права, на скільки він є своїм капіталом заступленим у нім.

Метою кооперативного підприємства є в першу чергу служба членам, щоб дати їм якнайбільше добра для заспокоєння тих господарських потреб, задля яких вони його заснували.

Кооперативна установа має на меті загальне добро усіх членів, а не одиниць. Вона є добровільною і самоуправною спілкою, в якій всі члени мають рівні права, рівні привілеї і такі самі обов'язки без огляду на висоту їх уділів.

Кооперативна установа мусить служити членам якнайліпшою якістю і найбільш справедливою ціною. Гасло „не для зиску, не для милостині, а для служби членам“, що його кредитові кооперативи виписали на своїх прапорах, мусить бути основною підставою напрямку їх праці.

Бо ж кооперація це нічого іншого, як взаємна співпраця або вільне об'єднання людей, в якім один другому допомагає, без приватних посередників. В кредитових кооперативах інтереси членів-вкладчиків і членів-позичковців є розбіжні, але кооперативи мусять розв'язувати їх просто, вдало і задоволяючо, щоб служити усім членам якнайбільш справедливою ціною.

Коли говоримо про службу кооперативи, то маємо на думці переважно ту діяльність, працю і їх на-[illegible] дирекція, вибрана членами на річних зборах. Вона ж управляє кооперативним підприємством, вона у всіх справах заступає кооперативу, вона в її імені виступає і звітує перед державними органами і іншими чинниками. Вона також загально надає установі напрям служби і репрезентації. Діяльність Дирекції рішає про розквіт і застій чи упадок кооперативи.

Для того вибір Дирекції є дуже важливою справою в усіх кредитових кооперативах. Провід в кооперативах мусить бути добрий, відповідальний і ідейний. В доборі осіб треба кермуватись оглядом на те, на скільки член-кандидат є правдивим кооператором і чи він має на думці працювати для членів і громади не словом, а ділом.

Правдивим кооператором може бути людина, яка вміє співпрацювати, яка розуміє кооперативи — принципи і засади не лише в теорії але і в практиці, людина, що є вирозуміла, толерантна і чесна зі собою та своїм довкіллям.

Українські кредитові спілки в Америці будували піонери, старші громадські і кооперативні діячі з ідейних і безінтересовних спонук. Вони з посвятою її розбудовували, працюючи звичайно безплатно або за мінімальними винагородами. Їх жертвенні почини для здійснення кооперативної самодопомоги не пішли на марно, а дали подивугідні висліди. Сітка існуючих кредитових кооператив це вже імпозантне досягнення в економічно-господарськім життю української спільноти.

Але з хвилиною фінансового скріплення кооператив почали на них звертати увагу також люди з матеріялістичних або групових причин, бо кооперація почала давати працю-посади і престіжові позиції. Нічого злого не було б в тім, якби не загроза, що приходять також люди без кооперативних ідей, люди без високої моральної і громадсько-кооперативної чесноти. Тому треба дуже пильно дбати, щоб провід в кооперативах не захопили елементи, котрі не мають в собі кооперативного духа, себто псевдо-кооператори, амбітники і спекулянти. Щоб вміти успішно кермувати кооперативною установою замало навіть мати вищу освіту або професійне знання. Треба ще вміти співпрацювати, вміти з людьми поводитись і бути кристально чесним.

Практика доказує, що слабі характери скоро заломлюються де спокуса є сильніша чим розсудок. Вони то господарять кооперативою як приватним підприємством при помочі групки бюрократів. Такі люди, люди що не виказують високо моральних громадських чеснот можуть тільки понизити спілчанську ідею.

В кооперативних установах потрібно ідейних і відповідальних людей. Треба виховувати правдивих кооператорів і в доборі на працівників і провідників кермуватись не лише тим, чи кандидати мають професійні кваліфікації або титули чи амбіції, але також звертати увагу на характер їх, чи мають добру волю, охоту і знання до того, щоб у співпраці з іншими працювати або керувати установою гідно, чесно і успішно для добра усіх членів і загально громадської користі. Шукаймо і вибираймо людей, що мають ці прикмети. До чистої справи треба чистих рук.

Володимир Гавриляк
Касир — Управитель
Укр. Кредитової Спілки
м. Рочестер

• • •

ПІЗНАЙМО ПЕРШУ УКРАЇНСЬКУ КРЕДИТІВКУ В США САМОПОМІЧ-НЬЮ ЙОРК

В травні 1951 року була зорганізована перша українська кредитівка в Америці, а саме Українська Кредитова Кооператива „Самопоміч“ в Нью Йорку. Це був твір нової української іміграції, зокрема наших передових кооператорів в особах інж. Ілярія Ольхового, інж. Романа Раковського та дир. Богдана Фостяка.

Початки не були легкі. Треба було побороти різні перешкоди й трудноші, включно з неприхильністю зі сторони урядових кооперативних чинників. Але кооператива „Самопоміч“ поборола всі ті трудноші й перешкоди й почала рости та розвиватися так, що стала поважною фінансовою установою, яка відіграє важну ролю в розбудові місцевого українського економічного й громадського життя. Вона здобула собі ім'я престіжевої установи, яку в урядових колах зачисляють до найбільше стабільних фінансових установ ЗСА.

Кредитівка „Самопоміч“ розпочала свою діяльність перед 35 роками з 37 членами й капіталом у сумі $314.25.

Впродовж 35 літ розрослася до того ступня, що вже має 6,863 членів, а її активи досягають суми $100,000.000.00.

Як великі є досягнення кредитівки, найкраще показують її фінансові звідомлення. Вони виказують, що активи кредитівки на день 31. серпня 1986 року досягнули суму $99,463.819.00, а в тому позички в сумі $49,082.652.00, інвестиції в сумі $46,079.847.00, ощадності в сумі $89,529.725.00, та резерви й нерозділений зиск в сумі $7,935.998.00.

Від часу заснування кредитівки уділено позичок на суму $125,541.746.00, а в тому вже в часі від 1.1.1986 на суму $23,561.710.00.

Коли чистий зиск за 1984 рік був у сумі $1,064.181.00, та за 1985 рік у сумі $1,862.351.00, то вже в біжучому 1986 році за перших вісім місяців звідомлення виказують зиск у сумі $1,876.092.00. Це поважні успіхи, беручи під увагу, що багато американських банків чи щадниць мають поважні фінансові трудноші, а то й банкротують.

Кредитівка „Самопоміч“ дає для своїх членів усі засадничі банкові услуги в деяких ділянках навіть на корисніших умовинах, як інші американські банки чи щадниці. Зокрема дає безплатно життєве забезпечення для членів до висоти $2.000.00, та забезпечення на випадок смерти чи сталої непрацездатности довжника до висоти $20,000.00. Вона не жалує поважних дотацій на цілі українських шкіл, молодечих чи інших громадських організацій. Впродовж 1984 року видано таких допомог на суму $69,712.00, в 1985 р. на суму $122,630.00, та в біжучому 1986 році вже на суму $68,895.00.

Українська кредитівка „Самопоміч“ міститься у власному домі в дуже догідній для членів околиці та є відкритою через п'ять днів в тижні від 9:00 ранку.

Найбільша українська кредитівка в Америці — „Самопоміч“ здобуває щораз то більше довір'я, що дає запоруку її дальшого росту для добра її членів та цілої громади.

У ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

Кооперація, зокрема кредитова має своїм завданням допомагати скріплювати своїх членів не лише матеріяльно, але й також морально (скріплюючи взаємодовір'я і співпрацю), і рівнож має допомагати свойому народові здійснювати культурно-національні стремління.

У минулому кооперація на Батьківщині, зокрема на Наддніпрянщині грала величезну ролю у розвитку культурно-національного життя. На початку революції (1917-18) кооперація допомогла організувати й утримувати (головно по селах) 100 гімназій, 10 учительських семинарій. Пізніше замість ліквідованих гімназій були організовані і в значній мірі утримувані 34 кооперативно промислові 3-річні школи (на базі семирічки), Київський Кооперативний Інститут, Донецький Кооперативний Технікум і Полтавський Агрокооперативний, який пізніше перетворено на кооперативний факультет Полтавського С-Г Політичного Інституту. Допомогла організувати „Українофільм“, „Молодий театр“, „Вільний театр“. Разом із „Просвітами“ засновано в Полтаві Історико-Філологічний Факультет Харківського Університету, який пізніше був перетворений на Інститут Народної Освіти (ІНО).

Гаслом кооперації було — „де нема освіти там не може бути добре організоване громадське життя“. Видатний громадсько-політичний діяч Андрій Жук на Просвітньо-Економічному Конгресі у Львові у своїй ідеологічно—програмовій доповіді поставив як головну тезу: **Кооперація організує нас в націю.** Видавнича кооперативна централя — „Книгоспілка“ (Харків) до 30-их років видавала літератури більше ніж всі видавництва на Україні.

Все це здійснювалось завдяки тому, що в кооперативний рух включилося багато ідейних людей, зокрема інтелігенція, яка вишукувала всі можливості, щоб перемагати перешкоди, які чинили польський і російський уряди.

Сьогодні з особливо загрозливим станом існування українського народу провідні сили зобов'язані якнайбільше сприяти розвиткові культурно-національного життя. Зокрема кооперація замість бенкетів з нагоди якогось ліття могла б влаштовувати на високому рівні концерт, виставу, чи якусь іншу високомистецьку програму зі змістовним рефератом на кооперативну тему. Така акція корисна українцям не лише з погляду культурно-національного, але також і для більш успішного розвитку кооперації.

На річних зборах членів кооперації кредитівки часто організують перекуски та льотерею. Тут є нагода в рамках льотереї розповсюджувати відповідну українознавчу літературу (українською і англійською мовами) чи якісь мистецькі твори, вироби і цим сприяти розвиткові культурно-національних вартостей.

Одна з поважних причин асиміляції нашої молоді це її розпорошеність у чужому оточенні і вбільшості з вищою культурою. Наша молодь на жаль не має відповідно улаштованих клюбів, де б вона могла масово зустрічатись, розважатись і здружуватись, щоб

продовження на другій сторінці

КООПЕРАТИВНА ТРИБУНА ЖОВТЕНЬ 1986 ч. 1

ДЖЕРЕЛО НАШОЇ КООПЕРАТИВНОЇ СИЛИ

Редактор „Кооперативної Трибуни" — квартальник у щоденнику „Свобода" п. Тамара Денисенко, запросила мене до співпраці у цьому квартальнику і просила написати „щось" про ролю та завдання кредитових кооператив у діяспорі.

Я радо погодився, бо переглядаючи сторінки наших часописів і журналів, можемо завважити в них одну спільну хибу, один поважний недолік: наша преса замало ще присвячує місця господарсько-соціяльним, в тому і кооперативним проблемам, тоді коли в чужій пресі господарсько-соціяльні проблеми займають одне з перших місць. Але це вже окрема тема.

• • •

Темою моєї статті є з'ясувати спільні завдання кредитових кооператив, і взагалі цілого кооперативного руху, та їх членів, які є основним джерелом кооперативної сили.

З історії науки соціології знаємо, що людське життя, від зарання його існування до сьогодні, все було, є, і буде залежне не тільки від господарського і політичного, але й культурного розвитку людини, громади, народу, поодиноких держав і цілого світу.

І тому *кооперація, як суспільно—господарський рух, поставила собі за головне завдання, за головну мету, поліпшити господарське і соціяльне положення своїх членів, а щоб це осягнути, вона звертає велику увагу на освіту та ідейну настанову своїх членів і свого найближчого окруження.*

Кооперація і освіта — це дуже важна проблема, бо неосвідомлений загал громадянства ще і досі, на жаль, дивиться на кооперативну працю і на цілий кооперативний рух, як на чисто економічну працю, тільки з матеріяльного боку, як совісної кооперативної крамниці, чи совісної кредитової установи.

Ще і тепер, дуже трудно защепити кооперативного духа в уми не тільки звичайних членів, але часто і членів завідуючих органів і переконати їх, що ми, тобто кооперація, працюємо не для зиску, але для спільного добра членів і цілої нашої громади. Ця проблема вимагає великої ще освідомної праці.

Ті, що працюють в проводах наших кредитових кооператив і мають часом навіть дуже поважні матеріяльні успіхи, мусять собі освідомити, що ті успіхи завдячуємо дотеперішнім ідейним провідникам нашого кооперативного руху. А далі, вони мусять бути свідомі, що може прийти відворот у нашій праці, якщо ми не зуміємо защепити нашим молодшим провідним членам кооперативного духа, кооперативної ідеї, або скажім просто кооперативної свідомості.

І тому нам, кооперативним провідникам, треба більше говорити і писати про спільні завдання наших кооператив і їх членів, чи цілої нашої громади, а зокрема про спільні завдання наших кредитових кооператив, як найсильнішого сектора нашого кооперативного руху в діяспорі.

Живемо в часах великого технічного і господарського росту поодиноких народів і держав. Господарський ріст кожного народу, як вже сказано вище, залежить майже виключно від його культурної і організаційної сили. Бо ж відома річ, що дурний дурному, ані жебрак жебракові матеріяльно допомогти не може.

І в тому не дивно, що незаможні, або середньо заможні люди допомагають собі в той спосіб, що організують різні форми суспільної співпраці й самодопомоги, знаючи, що без суспільної співпраці люди ніколи не могли б вийти поза примітивний рівень культури, ніколи не могли б стати багатими і .... ніколи не могли б стати культурним народом, бо ввесь поступ людства треба завдячувати саме цій суспільній співпраці.

Коли ж мова про культуру народу, то знова ж ця сама історія: бідні народи ніколи не осягають вершків культури, бо культура — це дуже дорога річ.

Культурний нарід виявляє свою культуру будовою гарних церков, модерних шкіл, університетів, бібліотек, музеїв, архівів, великими мистецькими і літературними виданнями, а навіть будовою гарних приватних домів. А на це треба великих фондів, які можна добути тільки організованою культурною і господарською співпрацею цілого народу.

Одним із важних засобів сучасного господарського життя є кооперація, яка допомагає незаможним, або середньо заможним людям упорядкувати своє життя так, щоб стати багатшим і культурнішим. Особливо великого значення набирає сьогодні кредитова кооперація і тому варто нашій громаді основніше пізнати завдання кредитової кооперації, які покриваються із завданнями та інтересами членів кредитових кооператив і інтересами нашої ширшої громади.

Основним завданням сучасної кредитової кооперації в цілому, як і завданням поодиноких кредитових кооператив є: *морально і матеріяльно допомагати своїм членам поліпшити їх добробут, скріпити їхню господарську базу, яка потрібна їм для заспокоєння їх матеріяльних і духових потреб, щоб вони могли краще і певніше взяти свої господарські і культурні справи у свої власні руки.*

Щоб це своє завдання кредитова кооператива могла виконати, вона мусить, у співпраці із своїми членами, поволі міняти свою дотеперішню функцію пасивного „збирача" ощадностей членів, на активного ініціятора господарського життя в крузі діяння своїх членів. Іншими словами, кредитова кооператива сьогодні стає організатором людей, які свідомі своєї організованої сили, які розуміють вартість господарської самодопомоги та які вміють користати з того, що самі для себе створили.

Члени кредитових кооператив повинні знати, але не всі це знають, що їхні господарські та суспільно-громадські інтереси і інтереси кредитових кооператив є тотожні: *кожня кредитова кооператива, в засаді, має працювати не для зиску, але для заспокоєння фінансових потреб своїх членів; члени знова ж користаючи з услуг кредитової кооперативи мусять знати, що вони є творцями і співвласниками тої ж установи, яка існує і працює з їхньої волі і безпосередньо тільки для них, а щойно посередньо для цілої української громади.* Коли ж провід кредитової кооперативи, або її члени цього не розуміють, тоді щось недомагає в самій суті кооперативної праці.

Члени кредитових кооператив повинні знати, що люди найкраще помагають самі собі, коли помагають один одному, а коли це вони роблять організовано, тоді творять організовану громадську клітину, яка репрезентує цю їхню організовану силу на зовні. Ця поміч один одному в кредитовій кооперативі виявляється в тому, що одні члени складають свої ощадності на означений, або неозначений час, за відповідним опроцентуванням, щоб кредитова кооператива могла ці гроші позичити другим членам, що є в потребі, також за відповідним опроцентуванням.

А провід кредитівки знова має обов'язок узгіднювати інтереси членів-щадників і членів-довжників, так щоб не наразити саму кредитову кооперативу, на втрату, щоб бути конкурентційним на фінансовому ринку та щоб забезпечити нормальний ріст установи, яка має бути постійним джерелом самодопомоги членам.

Знаючи, що кредитова кооператива всю свою діяльність веде тільки з членами, працює тільки їхніми матеріяльними засобами (уділи і ощадности) і заспокоює фінансові потреби також тільки своїх членів (позички та інші услуги) відповідно до зібраних від членів грошей, мусимо прийти до висновку, що: *кредитова кооператива виконує свої завдання настільки, наскільки члени будуть виконувати свої обов'язки, які зобов'язалися виконувати вступаючи в члени кредитової кооперативи. І це є ця спільність інтересів кредитових кооператив і їхніх членів, чи навпаки, про що була мова вище.*

Іншими словами, провід кредитової кооперативи та її члени мусять мати національну і кооперативну свідомість та почуття відповідальности, бо це є головна база кооперативної сили.

З того випливає така проста засада: *провід кредитової кооперативи має вести всі справи кредитової кооперативи в рямках обов'язуючих законів гідно, по громадському, в дусі кооперативних засад співпраці і самодопомоги, щоб члени були горді з приналежности до своєї установи та були свідомі, що та установа гідно заступає їхні інтереси морально і матеріяльно.*

Знова ж члени, творці кредитової кооперативи, не можуть і не сміють бути тільки паперовими членами, бо тоді повстає поважна загроза, що кредитова кооператива стане... паперовою; члени мусять бути свідомі (цю свідомість треба їм защепити), що вони мають будувати цю установу, користати з усіх її услуг, складати в ній свої ощадности, а в потребі позичати в ній гроші, бо ж вони її на те створили.

Хто з членів наших кредитових кооператив думає і поступає інакше, той повинен поставити собі питання: нащо, чому і з якою метою я став членом кредитової кооперативи, як я не користаю з тих услуг, які дає кредитова кооператива свому членові? І друге питання: чи моя національна і кооперативна свідомість є настільки зрілою, що я можу бути добрим і активним членом своєї кредитової кооперативи, або іншої своєї фінансової установи, яка працює для услуг української громади.

Позитивна відповідь на це питання — це є і джерело нашої сили.

Андрій Качор

АДРЕСИ УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТІВОК

Baltimore, D
239 S. Broadway 21231
(301) 732-3062
Buffalo, NY
562 Genesee St. 14204
(716) 852-9267
Chester, PA
3015 W. Third St. 19013
(215) 874-1530
Chicago, IL
2351 W. Chicago Ave. 60622
(312) 489-0520
Cleveland, OH
4436 State St. 44109
(216) 741-9040
Hartford, CT
961 Wethersfield Ave. 06114
(203) 247-4714
Jersey City, NJ
558 Summit Ave. 07306
(210) 795-4061
Kenilworth, NJ
735 Vernon Ave. 07033
(201) 245-5104
Kerhonkson, NY
P.O. Box 231 12446
(914) 626-2938
Los Angeles, CA
4315 Melrose Ave. 90029
(7140 995-0158
Milwaukee, WI
808 Washington St. 53204
(414) 647-2950
Minneapolis, MN
301 Main St. N.E. 55413
(612) 379-4969
New York, NY
108 Second Ave. 10003
(212) 473-7310
New York, NY
P.O. Box 160
Cooper Station 10276
(212) 533-2980
Newark, NJ
734 Sanford Ave. 07106
(201) 373-7839
North Miami, FL
11790 Biscayne Blvd. 33181
(305) 868-4242
Parma, OH
6108 State Rd. 44134
(216) 884-9111
Passaic, NJ
229 Hope Ave. 07055
(201) 473-5965
Philadelphia, PA
1729 Cottman Ave. 19111
(215) 725-4430
Pittsburgh, PA
P.O. Box 251 15230
(412) 884-2229
Phoenix, AZ
1153 E. Montebello
Cir. No. 4 85014
(602) 264-1899
Rochester, NY
831 Joseph Ave. 14621
(716) 544-9518
Scranton, PA
440 Wyoming Ave. 18503
(716) 342-0937
South Bound Brook, NJ
P.O. Box 375 08880
(201) 469-9085
Syracuse, NY
1317 W. Fayette St. 13204
(315) 471-4074
Trenton, NJ
981 S. Broad St.
P.O.Box 668 08604
(609) 695-1043
Warren, MI
26601 Ryan Rd.
P.O. Box 1201 48090
(313) 757-1980
Warren, MI
26791 Ryan Rd. 48091
(313) 756-3300
Washington, D.C.
P.O. Box 11113 20008
(202) 363-3964
West Roxbury, MA
P.O. Box 185 02132-0185
(617) 325-4192
Yonkers, NY
301 Palisade Ave. 10703
(914) 965-8560

THE COOPERATIVE SPIRIT

A Brief History of the Credit Union Movement

Even though historical origins of credit unions can be traced to the early nineteenth century in England, the first true credit unions were organized in Germany, where in 1864, Friedrich Wilhelm Raiffeisen started the first credit union-like society. He believed that self-help was a much superior solution to the financial and social problems of the poor than reliance on the rich. His credit society was based on some of the same fundamentals as the cooperative credit society organized by another German, F. Hermann Schulze-Delitzsch in 1852, for urban craftsman and shopkeepers.

The societies followed a democratic structure with each member having only one vote regardless of the number of shares owned. Loans were granted for productive purposes and granted on the basis of the borrower's character. This was considered the most important security for a loan. The members elected a committee to approve loans and conduct the society's routine business. Volunteer work was stressed and even the full-time treasurer was awarded only a small honorarium.

In Ukraine the ideals of self-help associations first took root in Kharkiv, Eastern Ukraine, with the organization of a consumer cooperative in 1868.* Mykola Ballin and Victor Kozlow, the pioneers of the Ukrainian cooperative movement helped to popularize the ideals and activities of Western European associations in Ukraine. They were also the first to inform Western Europe of the development of the cooperative movement in Ukraine.

The charter of the first Ukrainian consumer cooperative was ratified in Kharkiv, October 6, 1868. It had 64 members with full shares of 50 rubles each and 292 members with incomplete shares. During the first year assets grew to 51,446 rubles and earnings were 7,367 rubles. Besides conducting trade in consumer products, the cooperative ran its own dining facilities, bakery, and fruit juice factory. It provided members with coal, firewood, clothing and also had plans to organize a cooperative school and publishing firm. That same year a second consumer cooperative was organized in Kiev and by the end of 1870 there were 20 cooperatives in Ukraine.

These first attempts, however, were not totally successful and within a few years they ceased to exist. Most did not have an enlightened membership and in many instances the initial share deposit was too high. The richer members quite often withdrew their shares thereby undermining the financial stability of the cooperative. Most members also did not actively participate in the management of the cooperatives and did not attend meetings. Many private merchants and the government continuously undermined cooperative activities seeing them as a threat. However, probably the most crucial problem was that the first organizers were idealists but had little practical experience in running cooperatives and thereby could not prevent the consumer cooperatives' early demise.

(to be continued)

(part 1) *Tamara Denysenko*

*Vytanovych, Illia, Ph.D., *History of Ukrainian Co-operative Movement*, TUK, Ukrainian Economic Advisory Association, Inc., New York, 1964, pp. 62-68

продовження буде в числі №2

ДЕЩО ПРО ІНВЕСТИЦІЇ

Коли нераз у розмові з приятелями згадаємо про потребу інвестувати, часто можемо почути відповідь: „Інвестиції? Це для фінансових установ та для багачів!" Тож, заки почнемо про них говорити, подивімся яка є дефініція „інвестиції".

Інвестиція, це вкладання гроша в не грошеве майно, з наміром осягнути певні матеріяльні користі. Коли хтось переховує свої ощадності під матерацом, у формі готівки, то це не інвестиція. Гроші ці не дають жадної користи, не сповняють жадної функції, хіба те що вони є. Ще до того є дуже великий риск що можна їх втратити. Але вложення цих же грошей скажім на щадниче конто в кредитівці, це вже свого рода інвестиція. Гроші забезпечені від втрати через крадіж чи вогонь, та приносять дохід — відсотки.

В системі грошової господарки, в якій ми живемо, наша спроможність заспокоювати наші життєві потреби, чи наші бажання, залежить від нашого доходу. Можна би твердити, що це залежить також від нашого майна. Але в остаточній аналізі, все майно виводиться з доходу що його хтось, колись не спожив (заощадив).

Основні форми доходу це: заробітна платня, зиск з підприємства, заплата за винайм майна (рент чи чинш), та заплата за визичення грошей (відсотки). Як бачимо, три останні роди доходу виводяться від майна (інвестицій). Хоч і заробітна платня становить найбільшу частину доходів всього населення (дві треті), та доходові статистики виказують що майже всі що мають вищий як пересічний дохід, мають також дохід з інвестицій. Чим дохід вищий, тим більша в ньому частина яка походить від майна. Щоб могти жити вигідніше як зі самої заробітної платні, треба частину заробітку заощаджувати, щоби здобувати майно. Майно, відповідно інвестоване, буде на вас працювати.

Які матеріяльні користі може дати інвестування? Яка є можлива мета інвестування? Які є можливі цілі? Основних цілей є лише кілька, але конечно треба їх знати, і треба їх розуміти. Те, що добре для одного, не конче добре для другого, і не всі можна рівночасно здійснювати — деякі себе взаїмно виключають.

Перша ціль, це **збереження майна, чи капіталу**, його охорона перед риском чи то фізичної втрати (крадіж, вогонь і.т.д.), чи то втрати вартости.

Друга ціль, це **охорона перед інфляцією**. Це властиво спеціяльний під-відділ першої цили, тільки риском тут обезцінення гроша, а тим самим і готівки, банкових конт, та всього що вам винні довжники.

Трета можлива ціль, це **капіталовий зиск**. Він повстає коли набувати якесь майно по нижчій ціні, а продавати по вищій. Різниться він від доходу з підприємства тим, що кожна трансакція одноразова, нема ані тяглости, ані також перерібки, як це є в підприємстві.

Четверта ціль, це **дохід**. Тут іде про те щоби цей дохід був по можливості високий, або мав можливість в будучині зростати, вже без дальших капіталовкладів. Тут треба погодитися з певним риском, а також дохід такий не все рівномірний.

Дальша п'ята ціль, що також відноситься до доходу, це **сталий дохід**. Тут інвеститор готовий погодитися на нижчий дохід, але за те хоче бути певний що він буде все такий самий, та буде приходити в точно означений час.

Шеста ціль, це **ліквідність**, себто спроможність перемінити дану інвестицію в готівку, щоби могти ці гроші вживати для інших цілей.

Деякі з повищих цілей є чисто дефензивні, обчислені на усунення або зменшення риску що загрожує нашому майну (збереження капіталу, охорона перед інфляцією). Інші знова агресивні, обчислені на збільшення майна (капіталовий зиск, дохід), а з цим іде в парі риск. Ще інші (сталий дохід, ліквідність), це певного рода компроміс між двома крайностями. Як бачимо, є цілі що можуть іти зі собою в парі, а інші знова себе взаїмно виключають (на приклад, банкове конто дає дуже добре забезпечення капіталу, але від інфляції зовсім не хоронить). Котрі цілі важні, а котрі ні може залежати від зовнішних обставин (на приклад, чи є інфляція), від особистих потреб і обставин інвеститора (який його вік, дохід, родинні обов'язки, тощо), та навіть від вдачі інвеститора (хтось, хто боїться риску, не міг би мати спокою з рисковнішими інвестиціями).

Коли наші інвестиційні цілі є різноманітні, неможливі до зреалізовання одним родом, треба шукати урізноманітнення (диверсифікації) інвестицій. Урізноманітнення може також охоронити від надмірної шкоди спричиненої невдалим добором інвестиції.

Які ж є можливості для реалізування інвестиційних цілей — не для багачів, а для пересічної людини що її головним джерелом доходу є заробітна платня?

(*Продовження буде*)

Др. Юліян Залізняк
Професор Емерітус Економії
Рочестерський Інститут Технології

У ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

продовження

молодь могла там знайомитись з кращими зразками української культури і мистецтва і не мати почуття меншевартости. Тому найвища пора, щоб українці розбудували мережу Центрів Української Культури — Центрів Молоді (ЦУК-ЦМ). У рішенні цього великого питання потрібна активна співучасть української кооперації, потрібно, щоб Дім Кооперації був частиною Українського Культурного Центру-Центру Молоді. Практична співучасть Кредитівки це окреме питання. Найважливіше, щоб провід їх усвідомив національний обов'язок потреби реальної допомоги розбудови ЦУК-ЦМ і тоді знайдуться способи як і що?

В одному статистичному зведенні подано, що наприклад в Канаді високу освіту має 19% молоді. Молодь євреїв має 77% високу освіту, японці і китайці 55%, мурини 18%, а української молоді з високою освітою ЛИШЕ 9%. Подібне співвідношення очевидно є і в ЗСА. І ще одне мірило нашого відставання: українці в ЗСА видають ріжну літературу в десять разів менше як поляки, в п'ять разів менше як росіяне і менше як литовці і.т.д. „УКРАПРЕС" ч.1 на підставі інформації іншої преси подає, що на будову українських церков в ЗСА витрачено близько 400 мільйонів долярів, а на науку 5 мільйонів (приблизно стільки і в Канаді). Абсолютні цифри зараз дещо змінились, але співвідношення між величинами залишилось незмінним що показує наскільки ми є бідні (культурно і розумово), що навіть не розуміємо чому нас світ не визнає?

Відкриті катедри українознавства при іншомовних університетах все більше порожніють. Може б цій загрозі хоч трохи перешкодили, коли б українська кооперація видавала стипендії українським студентам згаданих університетів. Також українським студентам кооперативи взагалі повинні видавати безвідсоткові позики на науку.

Деякі висновки:

1. Успіх діяльності Кредитівки треба оцінювати не лише по загальній сумі фінансового обороту, а по тому як кооператива служить цілій українській громаді, зокрема який дає вклад для розвитку культурно-національного життя українців.
2. Працю культурно-пропагандивної комісії ставити нарівні з фінансовою діяльністю кооперативи. Змагатись, щоб кращі традиції української кооперації розвивались і в іноземних умовах.
3. Матеріяльне скріплення члена має бути засобом і морального скріплення поєднаного з культурно-національними інтересами. Це має бути душею української кооперації, а без цього вона залишатиметься лише грошоробною організацією.

Ілля Демиденко
Перший Голова
Культ.-Освітнього
Комітету УКСпілки
м. Рочестер

ЦУКА ВІТАЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ З "ДНЕМ МІЖНАРОДНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ ЧЕТВЕР 16-го ЖОВТНЯ, 1986 р."

Адв. П. Саварин—почесний голова Фундації Тисячоліття Хрищення України

Адв. П. Саварин

Президент Світового Конгресу Вільних Українців адв. Петро Саварин погодився прийняти на себе обов'язки почесного голови Фундації Тисячоліття Хрищення України, які протягом трьох років виконував св. п. сенатор Павло Юзик. Св. п. сенатор Павло Юзик багато труду і праці вклав для нав'язання зв'язків і розголошення справи Фундації Тисячоліття Хрищення України, що створило тривкі підвалини організації. Фундація радіє, що П. Саварин погодився стати почесним головою Фундації,не дивлячись на те, що він вже займає цілий ряд різних позицій в українському й канадському житті. Петро Саварин є визначним громадянином Канади, вповні відданим українській спільноті; своєю жертвенною безкорисною працею здобув для української спільноти цілий ряд великих досягнень, з яких варто б згадати створення та постійне фінансування провінційним урядом Альберти Канадського Інституту Українських Студій при Альбертському університеті, Села Української Спадщини та українсько-англійські двомовні програми в публічній та сепаратній шкільних системах Альберти.

Протягом довгих років, працюючи для української і канадської громади, П. Саварин займав у різних організаціях високі позиції як, наприклад, голова Канадської Фундації Українських Студій, голова місцевого відділу, голова Прогресивної Партії Альберти, та недавно закінчив каденцію як канцлер Альбертського університету. Займаючи ряд позицій у канадському політичному житті, він дбав, щоб з цього користала в першій мірі українська громада. Петро Саварин розуміє значення проєкту Фундації Тисячоліття Хрищення України, в його особі почесного голови Фундація знаходить велику підтримку.

Подія Хрищення України яка 1000 літ тому змінила курс нашої історії, принесла нашому народові великий розвиток науки, письменства, мистецтва, в тому числі й музики. Музика була й є невід'ємною частиною всіх наших релігійних практик. Свідомі того, що у святкуванні 1000-ліття Хрищення України буде багато різних проєктів—наукових, літературних, а головно релігійно духовних, група ентузіястів духовної музики поставила собі за ціль засвідчити перед світом скарби української духовної музики, поставити наші музичні культурні надбання на рівні світового мистецтва.

За ініціятивою маестра Володимира Колесника 1983 року засновано Фундацію Тисячоліття Хрищення України з осідком в Торонто, закорпоровано як добродійну, безприбуткову організацію федеральним урядом. Організацію очолювала Люба Зараска.

Перший проєкт Фундації-це видати альбом з шести платівок, до якого увійшли б усі 35 духовні хорові концерти Дмитра Бортнянського, та книжку т. зв. „настільну", в якій п'ятьма мовами віддзеркалювалася б подія Хрищення України, значення її в історії нашого народу, надбання української культури та постать і творчість композитора. Запис повної збірки концертів, здійснених на базі копій оригіналів, знайдених у Британському Музеї, появиться вперше у світі.

Для поширення організаційної сітки Фундація нав'язала зв'язок з різним містами Канади й Америки, вислідом чого в Едмонтоні засновано вітку Фундації. Рівночасно Фундація нав'язала контакти з владиками обох Українських Церков, від яких дістала їхнє благословення, як рівнож одержала патронат Світового Конгресу Вільних Українців. Фундація є продумана як світова організація, яка охоплює всіх українців поза межами України.

Після дворічної праці головної управи в Торонто, в листопаді 1985 року осідок управи перейшов до Едмонтону, головою Фундації став адв. Василь Підручний (члени управи: Богдан Конвей, Орест Ґаук, Юрій Лещук, Іванна Пелех, Марія Дитиняк, Мирослав Когут, Данило Біленький, Люба Зараска, Володимир Кудрик і Богдан Шулякевич). Люба Зараска перебрала на себе обов'язки голови Онтарійської організації (члени: Володимир Кудрик, Ігор Бардин, Юрій Каліщук, маестро Володимир Колесник). Едмонтонську організацію очолив адв. Ед Онуско (члени: Катерина Чернявська, Оля Дячук, Джойс Хруник, Галина Тимочко, Оля Саварин, проф Богдан Медвіцький, Валеріян Маркевич). На головного артистичного керівника і дириґента хору цього проєкту запрошено маестра В. Колесника. Маестро Колесник виконав важливу працю редаґування всіх концертів, переслухання голосів відповідних хористів, які відповідали б вимогам партитури концертів, скомплектування хору.

Восени 1984 року почалися проби в поодиноких осередках. У липні 1985 року всі співаки з'їхалися на три тижні до Анкастер, біля Торонто, де відбувалися щоденні проби і записано перших 18 концертів. Запис концертів відбувся в церкві Ґуелфі, Онтаріо, яка славиться небуденною акустикою. На закінчення запису перших 18 концертів відбувся концерт в Рой Томпсон Гол в Торонто, який став небувалою імпрезою, бо вперше в історії української музичної культури виконано всі 18 духовних концертів Дмитра Бортнянського в повності й у відповідному порядку.

Після успішного закінчення запису перших 18 концертів Д. Бортнянського Фундація приступає до другого етапу праці, а саме: закінчення запису дальших 17 концертів. Запис плянується відбути в липні 1987 року. Щоб закінчити вищезгаданий проєкт, потрібна велика фінансова підтримка української громади, яка розуміє велике значення ролі культури в народі, та культурних надбань.

Фундація звертається до громади стати співучасником цього проєкту, своїми пожертвами допомогти розкрити перед світом наші духовні скарби-твори великого українського композитора Дмитра Бортнянського.

Пожертви просимо висилати на такі адреси: Ukraine Millenium Foundation, 295 College St., Suite 300, Toronto, Ontario, M5T 1S2; In the USA: The United Ukrainian American Relief Committee Inc., (The Bortniansky Project for the Millennium), Account Number: 7173, 1321 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

Марія Дитиняк

„В заморській далекій стороні..."

(На З'їзд бережанців)

В заморській далекій стороні
Приснився рідний край мені.
Приснилась молодість моя.
Садок вишневий — білий цвіт,
І радощі юнацьких літ.
Ростислав Братунь

І дійсно, далеко від рідної Бережанщини приснилась вона мені в Гартфорді, якраз перед з'їздом плянованим на день 25-го жовтня.

Приснились мені юнацькі літа і місто Бережани. Поніс мене мій сон в далеку Бережанську землю, а рівночасно в таку близьку мені. Там материнський спів мене колисав і там кормила мене українським словом-піснею мати моя. Гарний і приємний сон приснивсь мені в далекій американській землі. Пережив я в сні мою молодість в Бережанщині.

Сон переніс мене через океан, через чужі краї — аж над Золоту Липу. В'ється вона долиною-яром, мов живий смок. Бачу я села Жуків, Гиновичі і Липшин. В Жукові о. Бачинський вітає мене і запрошує до гостинної хати. Якраз було свято і там старінув я о. Шараневича з його дітьми. Велика й гарна родина. Це старі священичі родини, що століттями жили на цій землі зі своїм народом.

Звідси лечу понад велике озеро, що тягнеться аж до Бережан, приблизно 7 км. По лівому боці низький беріг, так звана Глинка, де ми, учні, купались і вигрівали наші юні тіла на сонці. Тут плавав я човном часто з своїми дуже близькими товаришами Остапом і Михайлом Ставничим. По лівому боці — лиса гора Строжисько. Вона мов сторож домінує над цілою околицею і містом. На цій горі ми, пластуни, під проводом нашого провідника Теофіля Бемка відбували сходини і вправи.

По правому боці бачу довгу вулицю, що тягнеться попри став аж до середмістя — це сільце. Тут жили на квартирах семінаристики Шанайда, Добровольська й інші гарні дівчата. Часто, ми, учні, робили променади попід хати.

Ринок... корзо А-Б і на ринку наша величава церква, а напроти великий старий будинок. Це гімназія, де я пробув шість гарних років. Там від 1920 до 1926 року з товаришами не раз збиткували і денервували нашого катехита о. Дубецького та професорів, наших виховників: Івана Флюнта, Гусака, Білика, д-ра Левицького, Піджудного, о. Михайла Залеського.

З ринку попри костел — райська вулиця і наша бурса. В 1921 році в лютому тут відбулись основуючі збори нашого Пласту. Першим нашим полковим був син о. Кордуби зі Саранчук — Роман. Наш полк. ім. гетьмана Павла Полуботка. Були два курені: жіночий під проводом панни Щербатюк, а пізніше Олі Елюк, і хлоп'ячий під проводом нашого виховника проф. Івана Бабія та його помічника Теофіля Бемка.

Бачу вправи пластунів 1-шу сотнію провадить теофіль Бемко, другу Роман Гуглевич, а третю Лев Стеткевич. Зі мною мої товариші: Володимир Душник, Ізидор Комаринський, Гриць Янчинський, Евген Сена, Василь Починок, Осип і Михайло Ставничі, Західний. Всі вони були зі мною разом в одній чоті і з ними проводив я прогульки—вправи до близького звіринця. Чудесний звіринець!

Окрасою Бережан є Руриска і село Рай з палатою і парком графів Потоцьких. Довга алея, півтисячі років липи-кольоси. Ми пластуни, часто відвідували село Рай, а в Раю був господар Баран. Це був тип селянина-аристократа. Він був членом повітового відділу і виховав троє дітей: Осипа, Остапа і дочку Марійку, замужню за нашим колегою Ганачевським. Село підміське і багато молоді з того села ходило до гімназії — мої товариші Клецор, Ганачевський, Механік, Остап Танчук, Володимир Пришляк...

Бережанська бурса — це центр українського студентського життя, яке провадив Евген Сена. Сам він співав, був диригентом нашого пластового хору. Його улюбленою піснею була „Широкий луг", або „Гуляли, гуляли". Любили ми ті проби хору, бо була нагода стрінутися з дівчатами, а між ними були Марта Крамарчук, Оля Заваротюк, Славця Бородайко й інші...

Центр культурного життя — це заля Бояна і Бесіда. Бесіда — центр студентської громади. Там і шаховий клюб, там і проби хору, читальня, а за замкненими дверими — „Святая Святих", або картярня. Це домена о. Бачинського — покера, дир. Лади, Мацілинських (тато і син) і інших.

На схід від Золотої Липи — село Посухів і вузлова станція Потутори, де парохом о. Лонкевич. Це другий товариський центр по Курянах.

Посухів — Потутори з горою Лисоня — для нас, учнів, — це дорогі місця. Лисоня ж місце боїв УСС з висипаною високою могилою, яку поляки постійно збурювали.

Тут відбували ми наші пластові табори. Тут черпали ми духа минувшини. Тут гартувались характери пізніших борців ОУН, як Ярослав Старух, Федечко, Галас, Федорів, Лабунька Мирон.

В наших домах, як Маринці Кордубової, Бородайків, Крамарчуків, Заворотнюків в суботи і неділі вечорами ми набирались товариської оглади на забавах, таких як „Ми голубку уловили", „Вію-вію" „Вінець" і „Фанти".

Адамівка — знана була українськими міщанами: Сулжинські, Кізими, Котлярчуки, Савчаки, Підфігурні, Клецорі, Пересади і Маршицькі.

Я син Золотого Підпілля, і мій шлях веде туди гостинцем від Збіжевої вулиці в напрямі на схід — на Тернопіль.

Перше село — це Шибалин з парохом о. Мігоцьким. Там три гарні дочки і туди звернулись очі багатьох з нас, але там домена Остапа Барана, Адама Якимова, Маркіяна Лади, Рижевського і Евстахія Сендецького.

До наступного села підходжу — це Дібще. Тут священиком є вдівець о. Абрагамовський. В нього два сини. А далі Козова, де з дочкою о. Іванчука Славцею одружившись мій товариш Созонт Качала. При Козовій — село Слобода Золота. Це колиска родини Гуцалів, колишніх УСС і УГА (вояків), а рівночасно учнів бережанської гімназії. То вже Золоте Поділля, пшеничні лани і ріка Стрипа, що відділяє повіт Бережани від Тернополя.

Село Плотича, де я виростав, і своїми босими ногами топтав рідну землю, де виколисала мене своїми колисковими піснями моя мати, де спочив на цвинтарі мій батько, член Національної ради 1918 року село, що його боронили в 1919 році перед поляками мої старші брати Володимир і Осип...

Над Стрипою на захід, попри великий став, — села Будилів, Каплинці, Медова, Плавуча, Вимисливка, Вибудів, Августівка, Хоробрів, Ценів, Конюхи, Вербів. Для мене це все дорогі місцевості, бо там провів літа в домах наших вищеників: оо. Долинського, Дякона, Радомського, а спеціяльно в родині отця Пінковського, що був центром товариського життя над Стрипою.

То був тільки сон, але який гарний! За поеткою Любою Забаштою скажу:

„Носив мене мій кінь
золотогривий,
Де України вбогої поля,
В її сади, в її безмежні ниви,
І вона до мене промовля":

Золоті подільські поля, де предки наші завзяті напоїли землю потом, кров'ю і сльозою.

Сон скінчився, але 25-го жовтня відбудеться З'їзд бережанців, і ми в душах наших відтворимо наші юні переживання і в душах наших воскресне горіння святе і розбудить любов і колишню славу.

Мгр Лев Стеткевич

Конкурс вітражів, присвячений Хрищенню України

Д. Мотрук у редакції „Свобода".

Джерзі Сити, Н. Дж. — Редакцію щоденника „Свобода" відвідав співвласник української фірми, що спеціялізується у вітражах й інших предметах, зроблених з кольорового скла Дмитро Мотрук. У розмові з редакторами щоденника він сказав про мету своїх відвідин: через „Свободу" ця фірма — Антон Лавб Ґлесс — звертається до українських мистців у вільному світі у справі виконання проєктів-вітражів, присвячених Тисячоліттю Хрищення України.

Проєкти мають бути намальовані у барвах, що підходять для виконання на склі („stained" чи „art leaded glass) і повинні бути у трьох окремих образах, кожний розміром по 18 цалів широкий і 24 цалів високий. Теми вітражів мають бути такі: один — Україна за поганських часів, другий — Хрищення України, а третій — вільний вияв релігії у вільній Україні.

Кожний мистець може вибрати собі вільну тему, проте, ця тема має бути пов'язана з хрищенням України. Кожний образ мусить мати пояснення, що цей образ представляє, приблизно півсторінки подвійного відступу машинопису. Стиль може бути традиційно вітражевий, змодернізований чи з деталями українських взорів тощо.

Вибір найкращого проєкту відбудеться під час виставок самими учасниками.

Наша фірма, — сказав Дмитро Мотрук, — виконає вибраний нею із присланих проєкт — три вітражі у подвійному розмірі (36 на 48), обрамує його та подарує для якогось українського центру (музей, інститут тощо) для публічного виставлення у 1988 році. Такі вітражі слід вивішувати у вікнах до сонця, або на спеціяльному стояку із світлом ззаду. Кожний вітраж матиме відповідне пояснення українською та англійською мовами, ім'я артиста та виконавців.

Винагорода за найкращий вітраж — 1,000 дол. Всі прислані проєкти після одержання стають власністю нашої фірми, котра може їх використати, якщо буде вважати це за відповідне. Проєкти вітражів слід прислати не пізніше як до 31-го березня 1987 року.

Фірма „Антон Ґлесс" прохає українську громадськість подавати свої поради, де найкраще було б виставити вітражі і брати до уваги, щоб їх бачили не тільки українці, але й не-українці. Також це одне прохання — якщо б хтось знав мистців у своїй місцевості, зверніть їм увагу на цей конкурс вітражів.

Проєкти слід висилати на адресу: Anton Laub Class Co., Inc. 1873 Second Ave., New York, N. Y. 10029

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ Америки і Індія уклали угоду, за умовами якої Індія купить американську зброю на 40 мільйонів долярів. Угода була підписана під час перебування там секретаря Департаменту оборони ЗСА Каспара Вайнберґера. Американсько-індійські переговори стосувалися не лише купна американської зброї, але й виробництва в Індії зброї за ліцензіями ЗСА. Крім того, Індія хоче купити у ЗСА два суперкомпютори, які вона має намір використати в ділянці метеорології. Однак вони можуть бути використані і у військовій справі, тому ЗСА побоюються, що доступ до цих компюторів буде мати Совєтський Союз, який є в добрих відносинах з Індією. Перед тим, як продати компютори Індії, ЗСА хочуть дістати гарантію, що СССР не зможе скористати з них. З Індії К. Вайнберґер вилетів до Ісламабаду, Пакістан.

Країна...

(Закінчення зі стор. 2)

Авторка біля японської версії МекДоналда.

(фото: С. Паньків)

для „гайджінс" (так тут називають американців(: Tickte Boote (ticket booth).

Не люблю ходити по музеях, коли так гарно надворі і вишні от-от зацвітуть, та ще й мало часу. Але через те, що я людина культурна, то мушу напихатися культурно. Обливляємось більші вази й різьбу, мечі, відполіровані краще від мого святкового „срібла", бронзові диски з VII-VIII століть кондомініюм V століття, мистецькі вироби династії Мейджі... І з радістю виходимо надвір, на сонце, де щебечуть чудові японські діти. Вони в потязі сидять на рівних правах з дорослими, бо вони — щось спеціяльне, майже святе. Раз на рік, 5-го травня, святкується День Дитини. Спершу ще був тільки День Хлопчиків, і в той день та родина, в якій був хлопчик, гордо вивішувала спеціяльний стяг — велику паперову рибу. Рівні права жінок змінили й цю традицію, так що тепер і для дівчаток вивішується риба. Коли ми поверталися з Китаю через Японію, то вже і вишні порозцвітали, і риби тріпотали на вітрі — Японія заздалегідь готувалась до Свята Дитини. На третій день нашого перебування ми вже завчили кілька слів, а серед них „Огайо" („Добрий ранок"). Особливо легко це було запам'ятати двом туристам, що живуть у цьому стейті. „Так" по-японському „гай", а „ні" — „єє". Ще цікаве й смішне для нас було їхнє вітання на телефоні: „Моші-моші". Але напевно й вони регочуться з багатьох англійських слів.

Дуже цікава це країна, особлива, ні на що інше не схожа, хоч може й стане схожа на Америку. Багато чого Японія взяла з Китаю в давнину: мову, письмо, релігію, звичаї, навіть назву (по-китайському „Зіппон", по японському — „Ніппон"). Але за тим пішло відокремлення від усього світу й самобутній розвиток. Коли імператори стали занадто визискувати фармерів, вони віддалися під охорону самураїв. Потім з них вибився один, найсильніший, „шоган", що не зліквідував імператора, але звів його владу до стану маріонетки. В Японії пішла інтенсивна торгівля зі Заходом, але шогани — не безпідставно — повстали проти впливу єзуїтів і протягом двох століть Японія була ізольована. Америка змусила Японію підписати торговельну угоду й відкрити порти для чужих кораблів. Молодий імператор Мейджі став повновладним і переніс столицю в Токіо. Японія зміцніла, в 1936 році частинно окупувала Китай, а в 1941 році встрягла в Другу світову війну, що її програла. Здавалось би, після атомових бомб і нищівної поразки країни занидіє, а вона, як Фенікс, возродилася з попелу й стала в ряди найсильніших світових потуг; ті, що колись поставили Японію на коліна, тепер запобігають її ласки, і саме японська єна стала мірилом вартости американського доляра. В цім мініятюрнім царстві маленькі люди грацiйно метушаться на хідниках, чепурять свої маленькі хатиночки, в вузеньких старих вуличках, виносять на свіже повітря банзай-деревця, виносять у пластикових мішочках своє маленьке сміттячко, їдять малесенькі порції делікатесів — і разом із тим будують хмароломи, заводять Дізни-Ленд і Мекдоналди танцюють рок-енд ролл і п'ють кока-колу, на зміну з зеленим японським чаєм. На вулиці в джінсах, у себе вдома в кімоно. Назовні американізуються, внутрі лишаються незмінно японцями.

БРИТАНСЬКА ПОЛІЦІЯ не хоче відступити від свого первісного обвинувачення Сирії у підтримці міжнародного тероризму і пов'язані з плянованим терористичним актом на ізраїльський пасажирський літак в Лондоні, що його мав виконати Незар Гіндаві за посередництвом своєї нареченої ірляндки Енн Мирфі, яка мала перенести на літак вибуховий матеріял. Очевидно, вона мала загинути разом з пасажирами під час лету літака з Лондону до Тель Авіву, якщо б Скотланд Ярдові не вдалось розкрити заговір.

„Журавлі"...

(Закінчення зі стор. 1)

красу України, героїзм її синів, їх неперевершену любов до пісні. Незабутнє враження залишили солісти, вже згадувані М. Шуцька, солістка головного театру в Лодзі, і М. Конах. Так думали мабуть усі присутні. Вони обидвоє гарно і гармонійно виконали у другій частині програми дует Одарки і Івана з опери „Запорожець за Дунаєм", С. Гулака-Артемовського. Пісню „Виростеш ти сину" Василя Симоненка, із солісткою М. Шуцькою і „Молітесь братія", сл. Тараса Шевченка, муз. К. Стеценка із солістом М. Конахом, хор співав в особливому піднесенні і викликав бурхливі оплески, які перетворилися в овації.

Після відспівання американської пісні „Боже, благослови Америку" присутні на залі спонтанно відспівали український славень.

Хорові вручили квіти і побажали багато успіхів у їхньому турне представники мішаного хору „Думка", Лідія Крушельницька від Студії Мистецького Слова, інж. Михайло Шпонтак від Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку та інші.

Представник хору „Журавлі" також дякував нюйоркчанам за тепле прийняття, Генрикові Міхальському за спровадження хору, спонзорам — Комітетові Українців Канади і Українському Народному Союзові — і висловив надію, що це турне не буде останнім, бо зустріч з українцями за океаном була направду зворушливою.

У п'ятницю, 10-го жовтня ц.р., хор „Журавлі", у дослівному перелеті українських громад Ню Йорку — Ню Джерзі, виступив у театральній залі Міддлсекс коледжу в Едісоні, Н. Дж., також вщерть заповненій публікою в числі 400 осіб.

І тут хор був на висоті завдань, не зважаючи на постійне подорожування і щоденні виступи.

На закінчення концерту хористам і солістам піднесено квіти, а від громади вітав і дякував їм Михайло Захарко, голова Округи УНС Перт Амбою і околиць.

Палким словом заохоти привітав хористів Блаженніший Владика Мстислав та передав диригентові Р. Реваковичеві ноти до релігійних Великодніх відправ.

Після пополудневого виступу в Ню Йорку, „Журавлі" дослівно „перелетіли" до Лодай, Н. Дж., де вже на них чекали біля 600 осіб в залі Фелішіян коледжу. І тут, як і в Ню Йорку були теплі привітання від української громади устами Ярослава Федуна і від хору церкви св. Миколая Романа Микти та букети квітів.

Гостинно приймала хористів Українська Централя в Пассейку.

У понеділок, 13-го жовтня, „Журавлі" прибули до Юніон, Н. Дж. У рамках їхнього концерту була ця ж сама багата програма що й на їхніх попередніх виступах.

Зворушувала і вражала перша частина їх концерту серйозного характеру, де „Журавлі" особливо вирізнились ось такими піснями як: „Чертог Твой", музика Д. Бортнянського, „Огні горять", слова Т. Шевченка, музика І. Воробкевича та й „Молітесь братія" слова Т. Шевченка, музика Т. Стеценка. Красу співу хористів ще більш увилатнював знаменитий бас Микола Конах. У приємному звучанні цього хору вийшла теж пісня польською мовою „Козак" на слова Я. Чечоти, до музики Станіслава Монюшки, в обробці П. Машинського. Наші „Журавлі" співали настроєві, народні і радше веселі пісні і завершили їх відспіванням американського гимну „Боже, благослови Америку".

Із закінченням кожної точки зривалася буря оплесків авдиторії, що по береги виповнила залю Вілкінс театру у Кін коледжі при Морріс авеню, а після фіналу концерту диригента, хористів, солістів та піяністку щедро обдаровано китицями квітів. Михайло Добош, диригент хору української католицької церкви св. Івана Хрестителя вітав „Журавлів" і дякував їм за чарівний вечір, який вони створили своїм виступом, за те, що вони, не дивлячись на втому їздили і їдуть від містечка до містечка по Канаді і Америці, щоб лиш нести українцям красу української пісні, і збагачувати скарбницю української культури. Від неприсутнього на концерті о. Івана Наконечного, пароха української православної церкви св. Вознесіння у Мейплвуді, вітав „Журавлів" Всеволод Луцкевич, голова парафіяльної Управи цієї ж церкви.

ШВЕДСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК призначила Нобелівську нагороду в ділянці медицини за 1986 рік 63-річному американцеві Стенлі Когенові і 77-річній Ріті Леві- Монталчіні, яка має подвійне громадянство — американське і італійське. Нагороду вони дістали за дослідження в ділянці лікування ракових захворювань. Понад 200 дослідників і дослідницьких груп претендували на нагороду з медицини, яку найчастіше здобували американці. С. Коген працює на катедрі біохемії в університеті Вандербілта в Нешвиллі, Теннесі. Р. Леві-Молтачіні є професором біологічної лябораторії Крайового дослідницького центру в Італії. На початку 1950-их років вона працювала в ЗСА.

ЯК ПОВІДОМИВ АМБАСАДОР ЗСА в Югославії Джан Скенлон, югославські власті звільнили двох американських громадян — Петера Івезаї і Віролюба Радіжоєвіча, яких обвинувачували в антидержавній діяльности. Оба звільнені є натуралізованими американцями. П. Івезаї був засуджений на сім років тюремного ув'язнення за участь на території З'єднаних Стейтів у протестах проти переслідування в Югославії альбанських меншин. В. Радіжоєвіча обвинувачували в розповсюдженні „ворожої" літератури. Арешт американців викликав широку кампанію протесту в ЗСА. Група конгресменів заявила, що буде добиватися відкликання упривілейованого статусу в торгівлі для Югославії, якщо заарештовані американці не будуть негайно звільнені. Очевидно ця погроза вплинула на югославські власті.

КОНТРОЛЬОВАНА ДЕМОКРАТАМИ Палата Репрезентантів відмовилася від своїх поправок, що забороняли Урядові випробування підземних нуклеарних пристроїв і протисателітної зброї. Конгресмени не будуть також настоювати на обов'язковому виконанні нератифікованого Сенатом договору САЛТ II. Президент Роналд Реген висловив задоволення, що державні інтереси взяли в Палаті Репрезентантів верх над партійними. Як відплатний захід, щоб створити у конгресменів враження, що вони „не здалися без бою", Президент надіслав Сенатові листа з просьбою ратифікувати дві американсько-совєтські угоди про обмеження сили підземних нуклеарних вибухів.

У З'ЄДНАНИХ СТЕЙТАХ Америки набуває поширення новий вид видавничої діяльности — запис літературних творів на магнетофонні стрічки. У книгарнях та бібліотеках щораз частіше можна зустріти „Дейвида Копперфілда" Чарлза Дікенса на 22 касетах, „Війну і мир" Льва Толстого на 50 касетах та багато інших творів. На стрічки вже записано та розмножено понад 12,000 томів художньої та документальної літератури. За оцінками американських видавців, у 1986 році буде продано більш як на 250 мільйонів долярів книг, записаних на стрічки.

УРЯДОВА СОЦІЯЛІСТИЧНА партія в Греції починає втрачати підтримку в народі, а прихильники лівих політичних партій радше віддавали свої голоси комуністам і тим самим причинились до поразки партії прем'єр-міністра Андреаса Папандреу. Найбільше голосів здобуває у виборах нова демократична партія, яка перебирає адміністрацію в містах і на провінції і тим самим творить небезпеку для соціялістів у парляментарних виборах, які повинні відбутися на початку наступного року. Комуністи зручно використали помилки соціялістів і збільшили свій стан посідання з 18 на 25,2 відсотка.

У Англії...

(Закінчення зі стор. 1)

голова Інформаційного Бюра при ДЦ УНР, подаючи при тому декілька вступних уваг про св. п. М. Ковальського.

Другу доповідь д-ра В. Трембіцького з Ню Йорку про „державну титулятуру С. Петлюри" зреферувала, подаючи одночасно англомовні пояснення й переклади окремих уступів, д-р Д. Біла.

Третю доповідь про „С. Петлюру й проблему прав поневолених націй" виголосив д-р Я. Рудницький, частинно українською, частинно англійською мовами.

З черги промовляв і відчитав (у польській мові) доповідь Ю. Лободовського з Мадриду, Еспанія, п.н. „Симон Петлюра й сучасність" міністер польського екзильного уряду з Лондону, д-р З. Шкоп'як.

У відповідь на це президент УММАН, під оплески присутніх, вручив на його руки грамоту „поета-лавреата УММАН" на 1986 рік для передачі Ю. Лободовському, відданому приятелеві України та оборонцеві пам'яті С. Петлюри. При цьому він відчитав уривки з поезій нового поета-лавреата УММАН під наголовком „Дума про С. Петлюру" та „Дочці Петлюри", спеціяльно пересланих поетом на цю Асамблею з Еспанії.

Остання доповідь, зв'язана з „Петлюріяною", була д-ра О. Воропая на тему „Збирання й записування усної творчости про С. Петлюру".

Після перерви відчитано науковий вступ до перекладу Геродотової „Скитії" св. п. С. Ониська (читав О. Бондаренко); виголошено „Слово про С. Петлюру" С. Сальським: а д-р М. Товт подав пояснення й відомості про проф. Маріо Бевіляква з Італії та прийняв для нього, як великого приятеля української культури, „почесну грамоту признання УММАН". Опісля він прочитав переклад італійської поеми „Зелена Україна" та відіграв із ленти оригінальну версію її по-італійському.

Відспіванням національного гимну закінчено цю величаву Асамблею УММАН, що залишила на всіх незабутнє враження. Після неї відбулася перекуска за чаєм.

На Асамблею прийшов ряд привітів від українських і чужинецьких наукових, культурних і громадсько-політичних установ, а теж і від окремих діячів культури і науки, що доцінюють існування і працю УММАН найстаршої української наукової установи, що під назвою Києво-Братського „Коллегіуму" започаткувала в 1632 році свою працю в столиці України й відновлена декретом Уряду УНР з 1938 року продовжує світлі традиції цієї установи в вільному світі.

У Свято...

(Закінчення зі стор. 2)

ти за Україну! За яку Україну? А він підіймив шаблев груду землі тай каже: А це Україна, а тут — і справив шаблев у груди — отут її кров, землю нашу ідем від ворога відбирати. Дайте мені — каже — білу сорочку, дайте чистої води, абим обмився тай бувайте здорові, Як там його шабля блиснула тай мене засліпила. Сину кажу — та є ще у мене менший від тебе, Іван, бери і його на це діло, він дужий, най вас обох закопаю у цю нашу землю, аби воріг з цего коріння її не віторгав у свій бік. Добре — каже — підемо оба... Потім прикляк Максим до землі і молився. А ти Мати Божа, будь мойов ґаздинев. Ти зі своїм сином посередині, а коло Тебе Андрій та Іван по боках. Ти дала сина одного, а я двох!"

А кілько таких батьків і матерів залишилося самітних після Другої світової війни? Та вернімось до долі В. Підгородецького. Щойно в 1981 році був звільнений із таборів Сибіру і поселився у свого брата в Західній Україні. Та коротка воля була перервана частими арештами. Після арешту літом 1985 року пропав без вісти. Коли в короткому часі перебування на волі питали його чому він завдячує витримання 27 років каторги та Сибірі — він відповів: Це виховання. Це батьки і церква й народний дух, що його дає українське село. Мій дід раз сказав до мене: Послухай но малий! У житті може повестися всіляко, — добре, зле й дуже погано. Але пам'ятай — ніколи не можна губити людської гідности. Ці слова глибоко запали в душу внука і він витримав всі наруги каторжника.

Пом'янім у свято Покрови Пресвятої Богородиці і тих українських революціонерів і вояків УПА з Тернопільської Округи, які загинули в боротьбі за час від 13-го березня 1944 року до 31-го грудня 1948 року, яких біографічний список що обіймає понад 730 осіб появився недавно в серійному випуску том II Літопису Української Повстанської Армії. Список цей появився на рідних землях у вересні 1949 року на 158 плюс п'ять сторінок густого машинопису і тепер тільки передрукований. У списку тому є рядові повстанці, провідники і командири УПА як і допоміжні люди з цивільного населення. Усі вони виконуючи накази УГВР, Проводу ОУН і Командування УПА — віддали найцінніше, що мали — своє життя за волю України. Короткі ці особисті дані, що лягли на списку, але вони віддзеркалюють героїчну боротьбу УПА і є важливим документом для історії України. Більшости їх може немає, бо вони тайком погребані без хреста який є символом їх терпінь і ворог свідомо їх нищить — щоб сліду по них не стало. Про них писав упівець — поет Марко Боєслав в грудні 1948 року в збірці „В хоробру путь":

„Чи могилу зустрінете
в чистому полі
Чи десь кості біляві
у лісі в яру
Чи заржавілу кров
на полянці голій
Чи поламані сосни
в старому бору
Знайте — ваша в боях
там кувалася доля.

Хай місця ці святі
вам усім на сумліннях
Витискають печаті
залізних чеснот
Ми посіяли чисте
й здорове насіння
Вам на жниво. Будіть
заскорузлих з мертвот
Хай вже жнуть і пожате
несуть поколінням!"

Щоби пожати їхню славу і закувати в мармур і сталь для молодших поколінь в пам'ять на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі будується пам'ятник і фундаменти його посвячені будуть в неділю, 26-го жовтня ц.р. Будовою займається Громадський комітет побудови пам'ятника відомим і невідомим борцям ОУН-УПА-УГВР. До створення пам'ятника допоможім Комітетові морально і матеріяльно.

ГАЗЕТА „НЮ ЙОРК ТАЙМС" пише у числі з 14-го жовтня ц.р., що американські офіційні чинники, посередньо допомагають антикомуністичним повстанцям „контрас" в Нікараґуа і доставляють їм потрібну зброю, аммуніцію, військовий виряд і харчі з Ель Сальвадору. Очевидно, мабуть з обережности, газета не називає ані агенцій, ані осіб, які займаються цим нелеґальним ділом. Газета покликається на колишнього довголітнього службовця Сі-Ай-Ей, який нібито був офіційно затруднений в Ель Сальвадорі і займався допомогою для „контрас". Досі Адміністрація президента Роналда Реґена і офіційні особи з Державного департаменту заперечували, що збитий над територією Нікараґуа літак і уцілілий пілот є частиною операцій Сі-Ай-Ей.

ТЕПЕРІШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Франції Франсуа Міттеран правдоподібно не кандидуватиме більше на семирічну каденцію президента. Розмовляючи з кореспондентами, які спільно з ним приглядались до військових маневрів в полудневій частині Франції Міттеран заявив, що він не хоче спекулювати про висліди виборів весною 1988 року.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ГОМЗЯК, члрн УНС Відд. 276-го ім. св. Миколая в Ембриджі, Па., помер 21-го серпня 1986 року на 79-му році життя. Нар. 1907 року в Західній Україні. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Олену, синів Теодора, Івана, Степана і Вілліяма, доньок Ірину Вайно і Патрикію Делюка, брата Володимира. Похорон відбувся 23-го серпня 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембридж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИКОЛА РОМАНКО, член УНС Відд. 402-го ім. Т. Шевченка в Торонто—Етобіко. Помер 28-го липня 1986 року на 82-му році життя. Нар. 10-го жовтня 1904 року в Буковині, Україна. Залишив у смутку дружину Олену, синів Івана та Юрка. Похований на цвинтарі Парк Лон в Торонто, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Бурій, секр.

ЯРОСЛАВ КОВАЛЬ, член УНС Відд. 266-го ім. І. Франка в Амстердамі, Н.Й., помер 20-го серпня 1986 року на 49-му році життя. Нар. 1937 році в селі Розгірче, Стрий, Україна. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку маму Тетяну, батька Івана, сина Степана і сестер Анну і Степанію. Похорон відбувся 22-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Миколаяв Амстердамі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Варшона, секр.

ЙОСИФ БЕРНАДИН, член УНС Відд. 111-го в Джоліст, Ілл., помер 13-го червня 1986 року на 61-му році життя. Нар. 7-го червня 1925 року в Джоліст, Ілл. Членом УНС став 1942 року залишив у смутку матір Анну, сестер Шарльотту Стефанич і Марію Ваврин, брата Волтера. Похорон відбувся 17-го червня 1986 року на цвинтарі Кальварія в Джоліст, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АНДРІЙ СТРИЖАК, член УНС Відд. 490-го ім. І. Франка в Ірвінгтоні, Н.Дж., помер 10-го серпня 1986 року на 65-му році життя. Нар. 1921 року в селі Грімно, коло Комарна, Україна. Членом УНС став 1965 року. Залив у смутку дружину Марійку, сина Богдана з дружиною Ганею і дітьми і доньку Орисю. Похрон відбувся 13-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Олена Чорномаз, секр.

ЕВГЕН ТЕОДОР КАРПЯК, член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполісі, Мінн., помер 4-го серпня 1986 року на 75-му році життя. Нар. 1911 року в Угринові, пов. Сокаль, Галичина. Членом УНС става 1951 року. Залишив у смутку дружину Олену, сестру Олену Лиско з родиною, братову Мирославу з дітьми, швагра Романа і Ольгу Смулку з родиною, братанків: Квітку Карпяк з дочкою, Марту Андерсон з мужем Вейном і дітьми, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 9-го серпня 1986 року на цвинтарі Св. Воскресіння в Мендота Гайтс, Міннесота.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Крамарчук, секр.

ІВАН ОРИНЯК, член УНС Відд. 214-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н.Дж., помер 22-го серпня 1986 року на 70-му році життя. Нар. 1916 року в селі Стрілківці, Зах. Україна. Членом УНС став 1980 року. Залишив у смутку дружину Софію і доньку Лесю, швагра І.Я. Хамуляка та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 25-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Твардовська, секр.

ГРИГОРІЙ ЛАЦУНЯК, член УНС Відд. 179-го в Ст. Люїс, Мо., помер 23-го квітня 1986 року на 63-му році життя. Нар. 20-го червня 1922 року в Медісон, Ілл. Залишив у смутку дружину Ілю, сина Геррі, сестер Марію Гідеґ, Гелену Стар і Юлію Нішке. Похорон відбувся 25-го квітня 1986 року на цвинтарі Кальварії в Едвардсвіллі, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЕДВАРД ВОЛОВИНА, член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж., помер 13-го серпня 1986 року на 77-му році життя. Нар. 16-го лютого 1909 року в Нюарку. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 15-го серпня 1986 року на цвинтарі Голливуд в Юніон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Дереш, секр.

ВІЛЛІЯМ АНДРУШИН, член УНС Відд. 217-го ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., помер 24-го липня 1986 року на 71-му році життя. Нар. 12-го травня 1915 року в ЗСА. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дві дочки Марію Андрушин і Арлін Флуґель. Похорон відбувся 28-го липня 1986 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Приймак, секр.

ЮСТИНА ПЕТРИЦЯ, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михайла в Аллентавні, Па., померла 4-го серпня 1986 р. на 73-му році життя. Народилася в Україні. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку синів Джеррі і Джеймса. Похорон відбувся 8-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

К. Гуцайлюк, секр.

ЙОСИФ ЛІЧ, член УНС Відд. 217-го ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., помер 19-го серпня 1986 р. Народився 5-го липня УНС став 1971 року. Залишив у смутку доньку Марію Ліч, синів Степана, Джеррі і Йогана та 7 внуків. Похорон відбувся 22-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Приймак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го ЖОВТНЯ 1986 р.

Нюарк-Ірвінгтон, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя — 76-ий Відд., о год. 10:30 ранку. Проситься членів прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Юлія Демчук, секр.